ใจดี ใจสบาย

Delivery

ต้นกล้า

คุณธรรม

เล่ม

๒๒

"นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส"

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น
ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

สารบัญ

หน้า 1
ให้โอวาทนักเรียนที่มาเข้าค่ายปฏิบัติธรรม

หน้า 8
นักเรียนนักศึกษาทุกคนต้องขับเคลื่อนตัวเอง ไปในทางที่ดี ที่ถูก ที่ต้อง

หน้า 15
แข่งขันในการทำความดี แข่งขันในการเสียสละ

หน้า 24
สมาทานความดี เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม

หน้า 31
เริ่มที่พ่อ ก่อที่แม่ แก้ไขที่คุณครู ดูแลด้วยกรมประชาสัมพันธ์

หน้า 62
ให้โอวาทนักเรียนนักศึกษา ที่มาปฏิบัติธรรมในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน

หน้า 65
ระเบียบปฏิบัติสำหรับนักเรียนที่มาปฏิบัติธรรม

ให้โอวาทนักเรียนที่มาเข้าค่ายปฏิบัติธรรม...

ขอต้อนรับนักเรียนทุกคนที่ได้พากันมาเข้าค่ายปฏิบัติธรรม ณ วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมารามแห่งนี้ ทางวัดยินดีกับคุณครูและนักเรียนทุก ๆ คนที่ได้พากันมาเข้าค่ายปฏิบัติธรรม

ชีวิตของเราถือว่าเป็นชีวิตที่ดี เป็นชีวิตที่ประเสริฐ ที่เราทุกคนได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ได้มีโอกาสได้กระทำแต่สิ่งที่ดี ๆ

นักเรียนทุกคนให้พากันเข้าใจเรื่องสัจธรรม เรื่องความจริง คือเรื่องความทุกข์ที่มันจะเกิดแก่เราในอนาคต **"ทุกข์ทั้งทางกาย ทุกข์ทั้งทางใจมันจะเกิดแก่เราในอนาคตน่ะ..."**

เราพากันมาเข้าใจ จะได้แก้ปัญหาให้ถูกต้อง

ในอนาคตเราจะรวยหรือจะจน หรือจะเป็นอย่างไร ก็ขึ้นอยู่ที่ตัวของเราเองทุก ๆ คน ไม่มีใครมาลิขิตเราได้

คุณพ่อคุณแม่ก็เป็นผู้อยู่ในเบื้องหลัง เป็นผู้ที่ดูแลคุ้มครอง สนับสนุน เพื่อจะให้เราเป็นคนดี เป็นคนฉลาด เป็นคนตั้งมั่นในความดี ในคุณธรรม

เราเป็นนักเรียน เราจะต้องมารู้จักว่าชีวิตของเรานี้ต้องเรียน ต้องศึกษา ต้องเข้าใจ เข้าใจยังไม่พอ ยังต้องจดจำ ต้องท่องจำ เพื่อให้มันรู้ชัดเจน เข้าใจชัดเจนยังไม่พอ มันยังต้องเอาไปประพฤติปฏิบัติ...

คนเรามันต้องเรียน ต้องศึกษาให้เข้าใจชีวิต ให้เข้าใจเรื่องหน้าที่และการงาน เข้าใจเรื่องตาที่เราเห็นรูป หูเราได้ฟังเสียงที่เราสัมผัสต่าง ๆ เพื่อเราจะได้มีสติมีสัมปชัญญะ เราจะได้ไม่หลงโลก ไม่หลงอารมณ์ ไม่หลงความรู้สึกนึกคิด เราจะได้ตั้งมั่นไว้ในแต่สิ่งที่ดี ๆ

ชีวิตของเราก็เปรียบเสมือนรถยนต์คันหนึ่ง แล้วก็มีเจ้าของเป็นผู้ขับเพื่อไปสู่จุดหมายปลายทาง *รถยนต์ก็เปรียบเสมือนร่างกาย ใจก็เปรียบเสมือนเจ้าของ จุดหมายปลายทางก็คือ ความปลอดภัย*

ชีวิตของเราทุกคนน่ะมันต้องอด ต้องทน ต้องเข้มแข็ง ต้องเสียสละ ไม่เห็นแก่ ความเหนื่อยยากลำบาก ไม่เห็นแก่ปาก แก่ท้อง ไม่เห็นแก่เรื่องเล่นเพื่อความสุขสนุกสนาน

นักเรียนทุกคนต้องคอนโทรลชีวิตของตัวเอง ตั้งมั่นแต่ในความถูกต้อง ความดี

ปกติเราทุกคนนั้นเป็นบุคคลที่ขี้เกียจขี้คร้าน เห็นแก่ตัว

ทีนี้เราจะมาปฏิบัติตัวเอง ดำเนินชีวิตตัวเองด้วยการเป็นคนขยัน คนที่รับผิดชอบ คนเข้มแข็ง คนที่เสียสละ

คุณค่าของความเป็นมนุษย์อยู่ที่ผลของงาน อยู่ที่ผลของความถูกต้อง

นักเรียนทุกคนอนาคตที่เป็นผู้ใหญ่ต้องเป็นผู้ที่ช่วยเหลือตนเองได้ ช่วยเหลือคุณพ่อคุณแม่ ช่วยเหลือกุลบุตรลูกหลานได้ทั้งกายทั้งใจ

เรื่องอบายมุขต่าง ๆ นั้นน่ะ... นักเรียนทุกคนต้องให้เข้าใจว่าพวกเหล้า พวกเบียร์ พวกบุหรี่ พวกยาเสพติด การเป็นคนเจ้าชู้อะไรต่าง ๆ เหล่านี้น่ะมันเป็นสิ่งที่นำชีวิตของเราตกต่ำนำไปสู่ความฉิบหาย ความพินาศ

ทุกคนต้องสมาทานไว้ว่าสิ่งนี้ทำไม่ได้ ปฏิบัติไม่ได้ทดลองไม่ได้ เพราะร่างกายเลือดเนื้อของคนนั้นมันเป็นเหตุ เป็นผลเป็นวิทยาศาสตร์น่ะ ถ้าเราไปกินไปเสพนั้นแหละ ทุกคนนั้นย่อมมีความเสียหายกันหมดทุกคน

นักเรียนทุกคนน่ะ... พระพุทธเจ้าท่านไม่ให้เราประมาทไม่ให้ตั้งอยู่ในความประมาท ให้พากันศึกษาให้พากันเข้าใจ

สิ่งไหนที่มันชอบ ๆ นั้นแหละ สิ่งนั้นคือสิ่งที่นำเราไปสู่ความทุกข์ นำเราไปสู่ความตกต่ำ

คนเราน่ะครั้งแรกทานอาหารหวานนิดหน่อยก็ว่ามันหวานแล้ว แต่ถ้าเราทานหวานทุกวัน หวานเท่าไหร่ก็ว่าไม่หวานแล้ว ฉันใดก็ฉันนั้น

เราทำไม่ดีนิดหน่อย ครั้งแรกก็สะดุดใจว่ามันไม่ดี แต่ทำไปบ่อย ๆ ก็ถือว่ามันเป็นของดี ของชอบกันหมด

สิ่งที่ไม่ดี... พระพุทธเจ้าท่านไม่ให้เราเข้าไปเสพ เข้าไปแตะต้อง

ช่วงมาปฏิบัตินี้ก็ให้นักเรียนทุกคนพากันประพฤติปฏิบัติ ถึงแม้ใจของเรามันจะไม่ชอบ เราก็ต้องประพฤติปฏิบัติน่ะ ใจไม่สงบก็ให้กายมันนิ่ง กายอยู่ในระเบียบในวินัย

พยายามสมาทานทำสิ่งที่ดีให้มันได้ทุกอย่าง ที่มันเคยพูดเคยเล่น ก็สมาทานไม่พูดไม่เล่น ทำอะไรให้ได้หมดทุกอย่างที่มันเป็นระเบียบเป็นวินัยที่ทางวัดได้จัดวางไว้ เน้นความสะอาด เน้นความสงบ เน้นความเป็นระเบียบเรียบร้อย เน้นความสามัคคี

ใครมีโทรศัพท์ก็พากันเก็บให้หมด เอาให้คุณครูท่านใดท่านหนึ่งรวบรวมไว้

คณะคุณครูก็ให้ปฏิบัติร่วมกับนักเรียน เพื่อเป็นแบบเป็นอย่างของนักเรียน เพื่อดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย เรื่องความสงบ เรื่องความสะอาด เรื่องอยู่ในระเบียบ ในวินัย ในข้อวัตรปฏิบัติ **"คุณครูต้องรับผิดชอบนะ..."**

นักเรียนส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยได้เคยรักษาศีล 8

ศีล 8 ข้อหลักสำคัญมันอยู่ที่ข้ออดข้าว เพราะว่ามันเหนื่อย มันหิว "เราจะได้ฝึกใจของเราสงบ ฝึกใจของเราอดทน..."

คนเราความสุขความดับทุกข์มันอยู่ที่ใจสงบ

คนเราจะรวย จะจน จะอิ่ม หรือจะหิว มันจะดับทุกข์ได้ มันอยู่ใจของเราสงบ

ต้องมาฝึกสมาธิกันให้มาก ๆ...

ฝึกเป็นคนมีสัมมาสมาธิ จิตใจไม่ปรุงแต่ง จิตใจมีอุเบกขา วางเฉยต่อความคิด ต่ออารมณ์ ต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าเรื่องของเพื่อนฝูง ไม่ว่าเรื่องร่างกาย เราต้องฝึกให้ใจสงบ ใจของเราไม่คิด ใจของเราไม่ปรุงแต่ง

คนเรามันเคยแต่ทำอะไรตามความอยาก ตามความต้องการ มันไม่เคยได้ฝึกใจให้สงบ ฝึกใจให้เย็น ฝึกใจให้นิ่ง

คนเรานั้นทุกคนมีความทุกข์อยู่ที่ใจไม่สงบ... ทุกคนถึงมารักษาศีล มาฝึกทำใจให้สงบ

ใจทุกคนส่วนใหญ่มันไม่สงบหรอก ให้สงบซัก 3 นาที มันก็แย่แล้ว ก็ต้องฝึกหาเครื่องอยู่ หางานให้มันทำ ฝึกท่องพุทโธ ๆ ไว้ หรือว่า *"อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อภิวาเทมิ"* ท่องไว้ในใจ หรือเราจะเอาหนังสือการเรียนที่เรากำลังเรียนอยู่มาท่องในใจก็ได้ เพื่อให้ใจมันอยู่ ใจมันสงบ ใจมันมีความสุข

เราทำอย่างนี้ ปฏิบัติอย่างนี้ ฝึกไว้ตอนน้อย ๆ ตอนเด็ก ๆ นี้ดี

เพราะเมื่อใหญ่แล้วแก่แล้วมันฝึกลำบาก

เริ่มฝึกตั้งแต่อนุบาลไว้ดี

เราฝึกเรื่องการเรียนการศึกษา

แล้วก็มาฝึกจิตฝึกใจให้มันสงบอีก

เรื่องใจสงบนี้เป็นสิ่งที่ดีมาก สำคัญมาก

นักเรียนมาวันนี้ก็ถือว่าดีมาก... ประเทศไทยเรา ศีลธรรมมันหายไปเยอะ มันถึงมีเรื่อง มีปัญหา มีแต่เอาเปรียบเอารัด มีแต่โกงมีแต่กิน ถือประชาธิปไตยก็คือถือเอากิเลสของตนเป็นหลัก ไม่ได้ถือธรรมาธิปไตยคือเอาความถูกต้องเป็นหลัก

เราได้มาฝึกมาปฏิบัติ เราได้มาศึกษาเรื่องโครงสร้างชีวิตของเราและศึกษาหลักปฏิบัติในชีวิตของเราถือว่าดีมาก ประเสริฐมาก

ทางวัดจึงได้ยินดีกับคณะคุณครูและนักเรียนทุกคนที่ได้พากันมาประพฤติปฏิบัติธรรมในครั้งนี้...

พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ที่องค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม เมตตาให้นำมาบรรยาย
ให้แก่คณะครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา)
เช้าวันจันทร์ที่ 2 มิถุนายน พุทธศักราช 2557
ณ วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ต.วังหมี อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

นักเรียนนักศึกษาทุกคนต้องขับเคลื่อนตัวเอง ไปในทางที่ดี ที่ถูก ที่ต้อง...

นักเรียนนักศึกษายังอยู่ในวัยเรียน กำลังอยู่ในวัยที่จะต้องเตรียมตัวทำงาน

พระพุทธเจ้าท่านให้นักเรียนนักศึกษาทุกคน ให้พากันเข้าใจว่าเราทุกคนเกิดมาเพื่อทำความดี เพื่อเสียสละ เพื่อไม่ตามใจตัวเอง ไม่ตามความอยากของตัวเอง "เราทุก ๆ คนจะตั้งอกตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมะในชีวิตประจำวัน..."

การประพฤติปฏิบัติธรรมะนั้น... ให้เราทุก ๆ คนเข้าใจว่าทุก ๆ คนต้องเป็นคนขยัน อดทน มีความสุขในการทำความดี ทวนโลกทวนกระแส ต้องมีสมาธิแข็งแรง แข็งแกร่ง ตั้งมั่น ไม่กลัวความยากความลำบาก เพราะความยากความลำบากนั้นเป็นสิ่งที่ดี เป็นโอกาสที่เราจะได้พัฒนาทั้งกายทั้งใจ

นักเรียนทุกคน นักศึกษาทุกคน ตลอดทั้งคุณครู พ่อค้า ประชาชน ส่วนใหญ่มันมีความเกียจคร้าน ติดสุขติดสบาย มันคิดอะไรก็ไม่เป็น มันคิดอะไรก็ไม่ออก เพราะตัวเราเองเป็นคนติดสุข ติดสบาย ติดขี้เกียจขี้คร้าน มันเลยไม่อยากพูด ไม่อยากคิด ไม่อยากทำ มันถึงมีความวิตกกังวล เพราะสมาธิของเราไม่แข็งแรง แข็งแกร่ง เราไปคิดเอาเองคำนวณเอาเองว่าเราขยันเท่านี้ อดทนเท่านี้เราเพียงพอแล้ว...

พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า **"ธรรมเหล่าใดเป็นเพื่อไปความขี้เกียจขี้คร้าน ธรรมเหล่านั้นไม่ใช่คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า"**

นักเรียนนักศึกษา... พระพุทธเจ้าท่านให้เราพากันฝืนอด ฝืนทน รับผิดชอบ ขยัน

ชีวิตของเราทุก ๆ คนถ้าเราไม่ขยัน ไม่อดทน ไม่รับผิดชอบ ชีวิตของเราในอนาคตมันต้องยากจนแน่นอน

เราทุก ๆ คนจะไปโทษคุณพ่อคุณแม่ไม่ได้ โทษครู โทษอาจารย์ โทษสังคมสิ่งแวดล้อมไม่ได้ เพราะมันอยู่ที่ตัวเราเอง ที่จะต้องขวนขวาย ที่จะต้องอดต้องทน

เวลามันเป็นของมีค่าสำหรับเรา เราจะปล่อยโอกาส ปล่อยเวลาให้มันผ่านไป โดยไม่ได้สร้างประโยชน์ตนประโยชน์ท่านนั้นไม่ได้...!

อย่างเรื่องกิน เรื่องเที่ยว เรื่องเล่น เรื่องเพื่อน เรื่องแฟนนี้ เรื่องโทรศัพท์มือถือ เรื่องคอมพิวเตอร์ เรื่องอะไรที่มันทำให้เราติด ทำให้เราหลง ต้องหักห้ามใจตัวเอง ต้องหยุดตัวเอง มันจะมีความอยากจนใจสั่น ตัวสั่น ทุกคนก็ต้องอด ต้องฝืน เพื่อพัฒนาตัวเอง เพื่อใจของเราจะได้สงบ เราจะได้มีสติสัมปชัญญะ

พระพุทธเจ้าน่ะท่านให้นักเรียนนักศึกษาพากันสมาทานความดี ทุกคนต้องสมาทาน ทุกคนต้องตั้งใจ จะปล่อยชีวิตของเราไปตามกรรมตามเวรโดยไม่มีหลักการไม่ได้

ความดี ความชั่ว ความขยัน ความขี้เกียจ ความรับผิดชอบ ไม่รับผิดชอบนั้น มันจำแนกคนให้เป็นไปตามกรรม ตามการกระทำ

ใจของเราต้องสมาทานความดี ชื่อว่าบาป ชื่อว่าความชั่ว **"ไม่คิด ไม่ทำ"** สิ่งที่ดี ๆ น่ะพยายามนึก พยายามคิด พยายามทำ พยายามพูด...

เราพยายามประพฤติปฏิบัติตัวของเราเองทั้งกาย ทั้งวาจา ทั้งใจทุกวาระจิต ทุกคำพูด ทุกการกระทำ

นักเรียนนักศึกษาทุกคนต้องขับเคลื่อนตัวเองไปในทางที่ดี ที่ถูก ที่ต้อง...

ชีวิตของเราทุก ๆ คนต้องคิดเอง ต้องพูดเอง ต้องปฏิบัติเอง ไม่มีใครมาพูด มาคิด มาปฏิบัติแทนเราได้

ทุกคนต้องเชื่อมั่นในตัวเอง ต้องเป็นตัวของตัวเอง

ทุก ๆ คนนั้นทำดีต้องได้ดีแน่ ที่มันยังไม่มี ไม่เป็น เพราะกาลเวลามันยังไม่ให้ผล ไม่ออกผล...

ถ้าเรามักง่ายใช้แต่ของสำเร็จรูปโดยที่ไม่ได้สร้างเหตุ สร้างปัจจัยนั้นมันไม่ถูกต้อง มันมีแต่ทำลาย มันมีแต่ไม่สร้างสรรค์ เช่นมีความคิดเห็นว่า ถ้าเราจะปลูกต้นไม้สักต้นหนึ่งมันก็เสียเวลา กว่ามันจะโตก็หลายปี สุดท้ายก็ไม่ยอมปลูกต้นไม้ เราก็ปล่อยกาล ปล่อยเวลาไปโดยไม่ได้สร้างประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน ความคิดแบบนี้เป็นความคิดของคนเห็นแก่ตัว ไม่สร้างเหตุ สร้างปัจจัย จะรับแต่ผลประโยชน์

การที่เราได้เสียสละนั้นมันเป็นความสุขอย่างยิ่ง

ทุก ๆ คนน่ะ พระพุทธเจ้าท่านให้เราสมาทานตั้งใจว่า เราเกิดมาเราต้องเสียสละ **"พากันเข้าหาภาคปฏิบัติ..."**

ตื่นขึ้นมาแต่เช้าอย่างนี้เป็นต้น มันไม่อยากตื่นก็ต้องตื่น กราบพระ ไหว้พระที่หัวนอน เก็บที่อยู่ที่นอน ช่วยงานพ่อ ช่วยงานแม่ มันต้องฝึกตัวเองตั้งแต่ยังน้อย ๆ เพื่อตัวเองจะได้ฝืน ได้อด ได้ทน

บ้านเรา โรงเรียนเรา ที่ทำงานเราต้องสะอาด เรียบร้อย นี้มันเกิดจากเราได้เสียสละเอง

สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างนี้ นักเรียนนักศึกษาจะมองข้ามไม่ได้ เพราะมันเป็นการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันของเรา มันเป็นการฝึกตัวเอง ฝึกในครอบครัวของเรา

การใช้เงินใช้สตางค์ก็เหมือนกัน... ทุกวันนี้มันต้องใช้เงิน ใช้สตางค์ทุกอย่าง ไม่ว่าอาหาร เสื้อผ้า น้ำ เครื่องใช้ต่าง ๆ เสื้อผ้าอาภรณ์ โทรศัพท์มือถือ

ถ้าเราไม่ฝึกหยุดตัวเอง เบรกตัวเอง อนาคตเราก็ย่อมเป็นหนี้ เป็นสิน เหมือนโอ่งที่มันรั่วมันซึม มันเก็บน้ำอยู่ไม่ได้

ถ้าเราไม่ฝึกไว้ตั้งแต่เราเป็นเด็ก เป็นหนุ่ม เป็นสาว การดำรงชีพดำรงชีวิตของเราในเมื่อเราเป็นคนแก่ เราก็ย่อมมีทุกข์ เราก็ไม่สามารถที่จะเป็นตัวอย่างแก่ลูกแก่หลานที่จะได้ฝึกลูก ฝึกหลาน

เราจะเอาความสุขจากวัตถุอย่างเดียวไม่ได้ เราจะต้องเอาความสุขจากการทำจิตใจให้มันสงบไปด้วยน่ะ

เราเจริญเติบโตขึ้นมาระดับนี้หรือว่าระดับต่อไป ทุกคนต้องเจอเพื่อนทั้งคนดี คนไม่ดี สิ่งเหล่านี้มันเป็นธรรมชาติที่เราต้องอยู่ในสังคม เราจะไปเลือกเอาแต่คนดีมันก็ไม่ได้

พระพุทธเจ้าท่านให้เราทุก ๆ คนเป็นตัวของตัวเอง คือตั้งมั่นในความดี

คนดีเขาก็เพื่อนเรา คนไม่ดีเขาก็เพื่อนเรา ใครจะดีจะชั่วก็ช่างเขา แต่เราต้องพยายามตั้งมั่นในความดี ขยันหมั่นเพียร อดทน

เราอย่าเอาความชั่วของคนอื่นมาเป็นมาตรฐานแก่เรา

เราพยายามแก้ที่จิตที่ใจ แก้ที่การกระทำคำพูดของเราเดินไปข้างหน้าด้วยความดี

สิ่งที่เป็นอดีตมันแก้ไขไม่ได้เราไม่ต้องเอามาคิดให้เป็นกังวล ต้องรีบปรับปรุงความคิดการกระทำของเรา อันไหนไม่ดี ให้เรารีบแก้ไข ตั้งอกตั้งใจแล้วเข้าใจในความหมาย ไม่ใช่ท่องจำเป็นนกเอี้ยง นกขุนทอง เพื่อให้เกิดปัญญา มองอะไรให้มันออกให้มันฉลาด แล้วตั้งอกตั้งใจเรียน ตั้งอกตั้งใจประพฤติปฏิบัติ

ชีวิตของเราที่เป็นนักเรียนนักศึกษาถึงจะมีประโยชน์ ถึงจะประเสริฐสมกับเราได้เป็นนักเรียนนักศึกษา เพื่อจะได้ขับเคลื่อนชีวิตตัวเองเข้าหาความสุข เข้าหาความดับทุกข์ จะได้ช่วยเหลือตัวเองได้ จะได้ช่วยเหลือคุณพ่อคุณแม่ ตลอดกุลบุตรลูกหลาน การเรียนการศึกษาของเราถึงมีคุณภาพ มีศักยภาพ โครงสร้างชีวิตของเราก็คือการเรียนการศึกษาของเราทุก ๆ คน จนเป็นโครงสร้างของประเทศชาติ บ้านเมือง..

ในวาระสุดท้ายขออำนวยอวยพรให้นักเรียนนักศึกษาทุกท่าน

ด้วยอำนาจบารมีธรรมของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์ และขอความดี ขอบุญกุศลที่ข้าพเจ้าตั้งใจสมาทาน ตั้งใจประพฤติปฏิบัติหนุนส่งให้ชีวิต ให้จิตให้ใจ ให้การดำเนินชีวิตของนักเรียนทุกคนเจริญงอกงาม รุ่งเรืองทั้งการเรียนการศึกษา พบความสุขความร่มเย็น มีสวรรค์ มีมรรคผลพระนิพพาน จนถึงที่สุดในชีวิต

พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่องค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม
เมตตามอบให้แก่นักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์/พสวท.
โรงเรียนสุรนารีวิทยา จ.นครราชสีมา
ที่ได้มาเข้าร่วมกิจกรรมอบรมปฏิบัติธรรมสติปัฏฐานภาวนา
เช้าวันพฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม พุทธศักราช 2557
ณ วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ต.วังหมี อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

แข่งขันในการทำความดี แข่งขันในการเสียสละ...

โรงเรียนนี้ดีมาก สงบเรียบร้อย คุณพ่อคุณแม่และคุณครูให้การอบรมสั่งสอนมาดี เมื่อมาประพฤติปฏิบัติธรรมก็ยิ่งดีอยู่ในระเบียบอยู่ในวินัยกันเป็นส่วนใหญ่ ขออนุโมทนากับนักเรียน คุณครู คุณพ่อคุณแม่ของนักเรียนทุก ๆ คนน่ะ

โลกนี้สังคมนี้เขาต้องการคนดี พระพุทธเจ้าถึงให้เราทุก ๆ คนสมาทานความดีกัน สิ่งไหนไม่ดีนั้นให้นักเรียนทุกคนเข้าใจเลยว่าเราจะไม่ทำ ไม่พูด ไม่คิด ถึงแม้คนส่วนใหญ่เขาทำกัน เขาพูดเขาคิดกัน เราก็จะไม่ทำอย่างเขา ให้ทุกคนเข้าใจว่า **"มันเป็นไปตามเหตุตามผล"**

คนเราถ้าไม่อ่านหนังสือท่องหนังสือนั้น

มันจะรู้มันจะฉลาดมันจะเข้าใจนั้นเป็นไปไม่ได้

สมมุติว่า เราไม่ทานอาหารทุกคนก็ต้องหิวต้องเหนื่อยแน่นอน ไม่มีใครได้รับยกเว้น เหล้าเบียร์...จะเป็นผู้หญิง ผู้ชาย จะเป็นคนไทย คนจีน คนฝรั่ง ประเทศใดก็แล้วแต่ถ้าเราไปกิน

ไปดื่มน่ะ ก็ย่อมเมาแน่นอน ดื่มน้อยก็เมาน้อย ดื่มมากก็เมามาก "สิ่งที่ไม่ดี ไม่ว่าใครทุกคนไปคิด มันก็มีทุกข์แน่นอน ถึงคนอื่นจะไม่รู้ เราก็ต้องทุกข์แน่นอน..."

อย่างเราเป็นคนขี้เกียจอย่างนี้ อนาคตของเรามันก็ต้องยากจน เป็นคนทุกข์คนยาก มีหนี้มีสิน

ความทุกข์ยากลำบากของเราทุกคน มันทำให้เราต้องทำบาป ทำกรรม ฆ่าสัตว์บ้าง ลักทรัพย์บ้าง บางทีถึงกับขายยาม้า นี่คือผลของกรรมที่เป็นคนขี้เกียจขี้คร้าน ที่ไม่ตั้งใจอ่านหนังสือ ท่องหนังสือ ทำการบ้าน ผลกรรมคือเราเป็นคนขี้เกียจขี้คร้าน "**คนขี้เกียจขี้คร้านนั้นถือว่าเป็นคนบาป"** สมองมันก็ทื่อ สมองมันก็เบลอ เพราะความเห็นแก่ตัวของเรามันทำให้เราคิดอะไรไม่ออก เพราะผลกรรรมของเราที่เป็นคนขี้เกียจขี้คร้าน...

นักเรียนให้เข้าใจเลยนะว่า "ธรรมเหล่าใดที่เป็นไปเพื่อความขี้เกียจขี้คร้าน ไม่ใช่คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า" เพราะพระพุทธเจ้าท่านไม่มีความขี้เกียจขี้คร้าน

ด้วยเหตุนี้นักเรียนต้องฝึกเป็นคนขยัน ขยันเรียนหนังสือ ขยันช่วยงานที่บ้าน งานที่บ้านของเราคือ งานปัดกวาด เช็ดถู เก็บขยะ ล้างภาชนะ ซักผ้า หรือมีสิ่งใดที่จะช่วยเหลือพ่อแม่

เพื่อเราจะได้ฝึกนิสัยตัวเองตั้งแต่น้อย ตั้งแต่เด็กๆ ฝึกทำอาหาร ทุกคนอยากเล่นเกมส์ อยากเล่นอินเทอร์เน็ต อยากไปเที่ยวกับเพื่อน ทุกคนต้องหยุดตัวเอง ปรับตัวเองเข้าหาหน้าที่การงาน

ถ้าเราฝึกตัวเองตั้งแต่น้อย ๆ นี้มันดี ถ้าให้ไปฝึกตอนเป็นหนุ่มเป็นสาว มันไม่ค่อยเป็น เหมือนกับเด็กภาคกลาง เขาฝึกตั้งแต่น้อย เขาก็พูดเก่งพูดชัด เหมือนกับคนภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคอีสาน มันพูดไม่ค่อยชัด

นักเรียนที่ดี นักเรียนที่ฉลาด
มันต้องฝึกตัวเองตั้งแต่น้อย ๆ
บางทีพ่อแม่ไม่ให้เราทำการทำงาน
เราก็หมดโอกาสที่จะได้ฝึกได้หัด

เราเป็นคนขยันเสียสละ รับผิดชอบ เขาก็รักเรา คนใหญ่เขาก็รักเรา รุ่นน้องก็รักเรา เพราะในโลกนี้ต้องการคนดี คนขยัน รับผิดชอบ ไม่กินเหล้าสูบบุหรี่ ไม่เล่นการพนัน ไม่เจ้าชู้

นักเรียนเป็นเด็กๆทุกคนก็มีร่างกายมีหน้าตาเป็นอย่างนี้แหละ พอนานไปหน้าตาก็เปลี่ยนไป เป็นพ่อเป็นแม่หน้าตาก็เปลี่ยนไป เป็นปู่เป็นย่าก็ยิ่งเปลี่ยนแปลงไป ร่างกายของเรามันเปลี่ยนไป

ถ้าใจของเราไม่ฝึกไม่ปฏิบัติ ไม่ฝืน ไม่ทน เราก็เจริญเติบโตแต่ร่างกาย แก่แต่ร่างกาย แต่จิตใจของเราหาได้มีความสามารถไม่

คนเราวิศวกรก็เก่งทางวิศวกร เป็นหมอก็เก่งทางหมอ เกษตรกรก็เก่งทางเกษตรกร ค้าขายก็เก่งทางค้าขาย นักการเมืองก็เก่งทางการเมือง พระสงฆ์องค์เจ้าก็เก่งทางประพฤติปฏิบัติความรู้ทางธรรม ทุกอย่างล้วนแต่เราพัฒนาเองทั้งนั้น ไม่มีใครมาทำให้เราปฏิบัติให้เรา ทำทุกอย่างมันมีแต่สิ่งยากลำบากทั้งนั้น สิ่งที่ไม่ยากลำบากมันไม่มี

ความลำบาก ความขยัน ความรับผิดชอบถึงเป็นสิ่งที่ดีสำหรับเรา ประเสริฐสำหรับเรา

ในเวลาแต่ละวันแต่ละชั่วโมงมันก็ผ่านไปเป็นฤดูกาล ถ้าเราไปเผลอไปประมาท เราก็ไม่มีความรู้ความสามารถ การแข่งขันในการทำความดี การแข่งขันในการเสียสละมันก็สู้เพื่อนไม่ได้ เพราะคนเราก็มีร่างกายดี มีสมองดี มันมาจากพันธุกรรม แต่สิ่งที่จะช่วยเหลือเราได้

เราต้องเป็นคนอดคนทน นักเรียนทุกคนต้องสงสารคุณพ่อคุณแม่เรา เพราะท่านทุกข์ยากลำบาก ไม่ค่อยจะรวยเป็นหนี้เป็นสิน ท่านมีความทุกข์ทั้งทางร่างกายจิตใจกับการกับงานกับลูกกับหลาน ทุกข์ทั้งนั้น ให้นักเรียนทุกคนคิดว่า เราเกิดมา

เพื่อทำความดี มีความสามารถศึกษาเพื่อเลี้ยงดูพ่อแม่ **"นักเรียนต้องฝึกคิดให้เป็นนะ เพราะพ่อแม่ของเราก็แก่ไปทุกวัน..."**

เดี๋ยวนี้โรคก็เยอะ อุบัติเหตุก็มี การที่เราสงสารพ่อแม่นั้น เราก็ต้องหาวิธีช่วยเหลือพ่อแม่โดยเราเป็นคนขยัน ตั้งใจเรียน ให้มีความสุขในการเรียน เราก็จะได้ทั้งความรู้และคุณธรรม ไม่มีความยากจนในคนที่มีศีลมีความรับผิดชอบ

นักเรียนทุกคนต้องสำนึกเสมอว่า เราต้องตั้งมั่นในความดี ไม่เคยกราบพระก็ต้องกราบพระไหว้พระ ไม่เคยยกมือไหว้พ่อแม่ ก็ต้องยกมือไหว้พ่อแม่ กลับบ้านไปก็ต้องเอาสิ่งที่ดีนี้ไปประพฤติปฏิบัติ

เรื่องแฟนเรื่องหนุ่มเรื่องสาวนั้น เราไม่ต้องสนใจ... อันนี้มันเป็นความหลงเป็นความโลภ มันเป็นนิวรณ์ ที่มารบกวนจิตใจของเรา เรามันกำลังจะเป็นหนุ่มเป็นสาวมันก็คิดอย่างนี้แหละ มันคิดเราก็รู้จักความคิด เราก็ไม่ให้ความคิดมารบกวนใจของเรา

คนเราความสวยความงามความหล่อนั้น จริงๆ มันอยู่ที่การเสียสละ รับผิดชอบ เอาธรรมะเป็นใหญ่เป็นที่ตั้ง เขาเรียกว่า ธรรมาธิปไตย เราเอาอัตตาธิปไตยเป็นที่ตั้งไม่ได้ มันจะนำเราไปสู่ความทุกข์ความพินาศให้นักเรียนทุกคนทำใจให้เข้มแข็ง

วางเฉยต่อความคิดต่ออารมณ์ของเราที่มันไม่ดี แล้วสิ่งต่างๆ ก็จะหายไป ด้วยความตั้งมั่นด้วยความสงบ ทุกคนต้องฝึกใจไม่ให้มีทุกข์ไปเรื่อยๆ

เรามาวัดมาปฏิบัติธรรม เรากลับไปบ้านเราเข้าใจ เอาสิ่งที่ดีๆ ไปปฏิบัติที่บ้านที่โรงเรียน เสร็จแล้วถ้าเป็นผู้ใหญ่เราก็เอาไปปฏิบัติในที่ทำงานไปเรื่อย

ถ้าเราปฏิบัติธรรมไม่มีคำว่าจน ว่ายากจนน่ะ

เราเกิดมาเราต้องฝึกเป็นคนสุภาพเรียบร้อย สมาทานไว้เลยจะเป็นคนไม่ทะเลาะกับใคร ไม่โกหกใคร ถ้าจะทำให้คนอื่นเสียหายเราก็หยุด เราก็นิ่ง

สมาทานไว้เลยว่าเราจะไม่นินทาใคร...

ทุก ๆ คนนั้นเห็นหน้ากันถ้าไม่ได้นินทาคนอื่นมันแน่นหน้าอก ยิ่งเราเป็นประสาทยิ่งควบคุมตัวเองไม่ได้ไม่ทัน คิดจะไม่พูดมันก็พูด มันต้องฝึกตั้งแต่น้อย ปากเรามันมีทั้งระเบิดทั้งมีดทั้งปืน เราต้องเก็บไว้ให้ดี พระพุทธเจ้าถึงตรัสว่าต้องมีการพูดจาดี ๆ มีสัมมาวาจา ต้องฝึกไว้ เราไม่ปล่อยตามความเคยชิน เราอย่าคิดว่าปากกับใจของเราตรงกัน เพราะใจของเราไม่ใช่ใจของพระพุทธเจ้า

ไม่ใช่ใจของพระอรหันต์ เราต้องเป็นคนทุกข์แน่ ถ้าเราปากไม่ดีอย่างครอบครัวๆหนึ่ง ถ้าพ่อแม่ปากไม่ดีมันก็ร้อนกันไปทั้งครอบครัว

การทานอาหารนี้ก็เหมือนกัน ให้นักเรียนพากันฝึก

พระพุทธเจ้าท่านไม่ให้เราทานหวานเกิน เผ็ดเกิน มันเกิน เพราะร่างกายของเราทุกคนนี่แหละ ที่เจ็บป่วยก็มาจากเรื่องอาหาร เรื่องจิตใจไม่สงบ เราทำตามใจของเราที่มันไม่ได้ฝึกจนติดเป็นนิสัยน่ะ

ทุก ๆ คนต้องฝึก ต้องฝืน ต้องทน คนทุกวันนี้ก็เป็นโรคภูมิแพ้เยอะ เป็นโรคมะเร็งเยอะ เป็นภูมิแพ้ตั้งแต่เด็ก เพราะพ่อแม่บริโภคผงชูรสเยอะ ผงชูรสมันมีมาทุกรูปแบบ กะปิน้ำปลา คนที่ทำโรงงานอาหารต่างๆ เขาเอาชูรสใส่ทั้งนั้น และการบริโภคง่าย ๆ เช่น มาม่า ยำยำ ไวไว พวกนี้แหละ คนส่วนใหญ่เลยเป็นโรคภูมิแพ้ เป็นโรค SLE เยอะ ทานอาหารกินเป็นร้อยชนิดแทบไม่มีอะไรเลย จนได้กลับมาตั้งต้นใหม่ มาทานอาหารปราศจากชูรส กว่าจะฟื้นฟูได้ก็ต้องใช้เวลาสองถึงสามปี ภูมิต้านทานถึงกลับมาได้

เรื่องเผ็ด เรื่องเค็ม เรื่องหวาน เรื่องมัน ต้องหยุดตัวเอง เบรกตัวเองให้มาก ๆ เพราะทุกวันนี้เขาพัฒนาไปไกล

"เรากลับไปกินอาหารอย่างบ้าน ๆ น่ะ ถึงจะไม่อร่อยซู่ซ่ามันก็ดี มันไม่มีโทษต่อร่างกาย เรื่องทานอาหารเรื่องนี้สำคัญมาก..."

พระพุทธเจ้าถึงให้เรามีสติสัมปชัญญะให้รู้ว่าของแต่ละอย่างแต่ละชิ้น ที่จะเอาลงในร่างกายเรานั้น เราอย่าเป็นคนเห็นแก่ปากเห็นแก่ท้อง ต้องฝึกกัน ต้องพัฒนากันเหมือนที่กล่าวมา กินหวานทุกวัน มันเลยไม่หวาน กินเผ็ดทุกวัน มันเลยไม่เผ็ด กินเค็มทุกวัน มันเลยไม่เค็ม เหมือนกับคนดื่มเหล้ามันก็ดื่มทุกวัน นี้เป็นอาหารกาย

เราทุกคนต้องทำใจให้ไม่มีทุกข์ ให้ยินดีกับการเสียสละ ให้ยินดีกับสิ่งที่เกิดทุกข์ในชีวิตประจำวันของเรา **"ให้เราฝึกใจ..."**

คนเราถ้าจะสุขหรือทุกข์มันอยู่ที่ใจทั้งนั้น คนเราถ้ามันฟุ้งซ่านมันก็ทุกข์ทั้งนั้น ไม่ว่ารวยหรือจนทำใจให้สงบไม่เป็น ครูบาอาจารย์ก็ให้ท่องพุทโธในใจก็ได้ นับพุทโธ ท่องพุทโธ เพื่อไม่ให้มันคิดอะไรอย่างนี้เป็นต้น

ทุกคนต้องฝึกใจนะ เพราะใจเป็นสิ่งที่สำคัญมาก...

คนเราถ้าใจดีใจสบาย มองอะไรมันก็สวยก็งามไปหมด ถ้าใจไม่ดี เห็นต้นไม้มันก็อยากเตะ เห็นหมาเห็นแมวมันก็อยากเตะ ด้วยเหตุผลนี้ การฝึกใจไม่ให้มีความทุกข์ถึงได้เป็นสิ่งที่เจริญของทุกคน ไม่ว่าใครไม่มีการยกเว้นทั้งนั้น

การบรรยายพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าในวันนี้ก็พอเห็นสมควรแก่เวลา ด้วยอำนาจของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์ ขอให้คุณครูและนักเรียนทุกคน จงเข้าถึงความสุข ความดับทุกข์ทั้งกายและใจ เข้าถึงพระนิพพานด้วยกันทุกท่านทุกคนเทอญ...

พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ที่องค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม เมตตาให้นำมาบรรยาย
ให้แก่คณะครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา)
เช้าวันอังคารที่ 3 มิถุนายน พุทธศักราช 2557
ณ วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ต.วังหมี อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

สมาทานความดี

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม...

วันนี้นักเรียนจะได้รับใบประกาศและกลับบ้านจากการที่ได้มาเข้าค่ายปฏิบัติธรรม ฝึกเข้าใจ มาเรียนรู้ในการเข้าใจในการปฏิบัติและฝึกภาคปฏิบัติ

นักเรียนกลับโรงเรียน กลับบ้าน ต้องเอาสิ่งที่เราเรียนรู้ที่เราศึกษาไปประพฤติปฏิบัติ

ชีวิตของเราทุกคนน่ะจะรวยหรือจะจน จะเป็นคนดีหรือคนไม่ดีมันล้วนแต่การกระทำของเราเองทุก ๆ คน

พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ พระพุทธเจ้า... ท่านถึงให้นักเรียนทุก ๆ คนสมาทานความดี ถ้าเรารู้เฉย ๆ เราเข้าใจเฉย ๆ ถ้าเราไม่สมาทาน เราไม่ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ ความรู้นั้น ความเข้าใจของนักเรียนนั้นก็จะสูญเปล่า...

การสมาทานความดีความถูกต้องจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เป็นภาคบังคับของชีวิตนักเรียนทุก ๆ คน เหมือนเด็กเกิดมานี้ต้องมีภาคบังคับให้เข้าโรงเรียน อนุบาล ประถม มัธยม

การบังคับตัวเองนี้เป็นสิ่งที่ดีมาก เปรียบเสมือนคน ๆ หนึ่งน่ะเดินทางไกลด้วยรถยนต์ หรือเครื่องบิน หรือยานพาหนะอะไรก็แล้วแต่ ต้องมีการควบคุม บังคับ...

พ่อแม่ของนักเรียนทุก ๆ คนน่ะถ้าเป็นคนดี เป็นคนมีระเบียบ มีวินัย เลี้ยงลูก ดูแลลูก ควบคุมลูกให้อยู่ในระเบียบ อยู่ในวินัย อยู่ในศีล ในธรรม นักเรียนคนนั้นก็จะเป็นคนดี ถ้าคุณครูโรงเรียนไหนบังคับนักเรียนให้อยู่ในระเบียบ อยู่ในวินัย นักเรียนในโรงเรียนนั้นก็จะเป็นนักเรียนที่ดี มีประโยชน์ต่อนักเรียนและสังคมส่วนรวม

เด็กนักเรียนในวันนี้ก็คือพ่อแม่ปู่ย่าตายายในอนาคต ถ้าเราได้ฝึกได้หัดตั้งแต่น้อย ๆ เราก็จะได้เป็นคุณพ่อคุณแม่ปู่ย่าตายายที่ดี มีระเบียบ มีวินัย มีคุณธรรม

ทุกคนนั้นมันต้องบังคับตัวเอง ทั้งความคิด ทั้งคำพูด ทั้งการกระทำทุกอย่างต้องบังคับตัวเอง

ประการแรกก็เอาทางกายก่อน เอาทางกายแล้วก็ไปเอาทางวาจา แล้วก็ไปเอาทางใจ ถ้าเราจะเอาความรู้สึกนึกคิดของเราเป็นใหญ่ เอากิเลสของเราเป็นใหญ่นี้มันไม่ได้

ทุก ๆ คนก็จะเอาแต่กิเลสเป็นใหญ่น่ะ สุดท้ายเลยเป็นประชาธิปไตยถือกิเลสเป็นใหญ่ ไม่มีศีล ไม่มีธรรม ไม่มีคุณธรรม ไม่มีกฎหมายบ้านเมือง มีศาลยุติธรรมมันก็สู้ศาลพระภูมิไม่ได้ เพราะสังคมของเราคนส่วนใหญ่ไม่มีคุณธรรม ไม่มีระเบียบ ไม่มีวินัย เอากิเลสเป็นใหญ่ เอาวัตถุเป็นที่ตั้ง ไม่ได้แก้ใจตัวเอง ไม่ได้แก้คำพูดของตัวเอง ไม่ได้แก้การกระทำของตัวเอง

พระศาสนานี้คือภาคปฏิบัติที่ทุกคนจะต้องมาปฏิบัติตามกฎหมาย ให้ทุกคนมาปฏิบัติตามศีลเพื่อที่จะปรับเข้าหาธรรมะ

นักเรียนทุกคนน่ะต้องพากันมีสติมีสัมปชัญญะ พากันตั้งไว้ตั้งแต่เด็ก ๆ นี้ดีมาก ดีพิเศษ

คนเราทุกคนน่ะมันมักง่าย เห็นแก่ตัว ไม่อยากปฏิบัติ แต่อยากเจริญ อยากจะรวย มันจะเป็นไปได้อย่างไร...?

พระพุทธเจ้าตรัสว่า...

เพราะธรรมทั้งหลายทั้งปวงมันเกิดจากเหตุ

เพราะสิ่งนี้มีสิ่งนี้ก็ถึงมี

ต้นกล้าทุกอย่างมันก็เกิดจากเมล็ดพันธุ์ถึงเป็นต้นไม้ที่ใหญ่โต"

นักเรียนทุกคนต้องขับเคลื่อน ต้องคอนโทรลตัวเองไปด้วยความดี จะประมาทไปไม่ได้ จะมักง่ายไปไม่ได้ ต้องหยุดตัวเอง เบรกตัวเองในทางที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง ต้องเร่งตัวเอง ต้องเข็นตัวเองในทางที่ดี

ปฏิบัติบ่อย ๆ ในชีวิตประจำวันของเรา มันจะค่อยดีขึ้น มีความสุข มีความพอใจในการกระทำความดีเพื่อที่จะทำอย่างนี้

ถ้าเราไม่ปฏิบัติอย่างนี้ เรามีทุกข์แน่ จนแน่ มีหนี้มีสิน มีปัญหาครอบครัว เพราะตัวเองไม่ได้พึ่งความดี ที่ความดีมันต้องมี มันต้องสร้างด้วยตนเอง

เราต้องเข้าใจเราถึงต้องนำไปปฏิบัติ...

นักเรียนทุก ๆ คนให้เข้าใจชีวิตของเราเอง พ่อแม่เราก็ยากลำบาก ปู่ย่าตายายเราก็ยากลำบาก ถ้าเราไม่ตั้งอกตั้งใจเราก็ต้องยากลำบากเหมือนกัน

ทุก ๆ คนต้องพึ่งความดีของตัวเอง พึ่งระเบียบ พึ่งวินัย พึ่งคุณธรรม สิ่งไหนมันไม่ดี ให้นักเรียนสมาทานเลยว่าจะไม่คิด ไม่พูด ไม่ทำ จะเป็นยาเสพติดทุกชนิด เรื่องชู้สาว เรื่องการพนัน เรื่องความขี้เกียจขี้คร้าน ให้นักเรียนทุกคนน่ะสมาทานว่าสิ่งเหล่านี้ เราจะไม่คิด เราจะไม่พูด เราจะไม่ทำ

ชีวิตนี้ต้องหนักแน่น ต้องเข้มแข็ง ต้องมีพลังสติ พลังสัมปชัญญะที่จะก้าวไป

ชีวิตของเราทุก ๆ คนไม่มีใครทานอาหารให้ อ่านหนังสือให้ ประพฤติปฏิบัติให้

ให้เข้าใจในการเรียนการศึกษา เราเองเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติ เราเองต้องเป็นผู้ที่เข้าใจ

ทุก ๆ คนนั้นน่ะทำได้ปฏิบัติได้ **"ผู้ที่ปฏิบัติไม่ได้คือผู้ที่ไม่ประพฤติปฏิบัติ"** อย่าได้พากันท้อแท้ ท้อถอย หมดกำลังใจ

นักเรียนทุกคนต้องสมาทานความดีก้าวไปในชีวิตประจำวัน ไมว่าอะไรจะเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ต้องตั้งมั่นในความดีความถูกต้อง

เราไม่ต้องไปติไปชมคนอื่นเค้าให้มันเครียด ถ้าเราไปว่าคนนั้นไม่ดีเรามันก็เครียด เรื่องของเรามันก็แย่อยู่แล้ว เรายังจะเอาเรื่องคนอื่นเค้ามาแบก

เราเห็นทุกอย่าง เห็นทั้งดีทั้งไม่ดี นักเรียนทุกคนต้องมีสติสัมปชัญญะ สร้างความดี สร้างบารมี สร้างคุณธรรม

ความดีเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องสมาทาน ไหว้พระ สวดมนต์ นั่งสมาธิ หายใจเข้าสบายออกสบาย หรือท่องพุทโธ ๆ ทำเป็นกิจวัตร ทำเป็นปฏิปทาในชีวิตประจำวัน มีความสุขมากในการเรียนการทำงาน มีความสุขมากในการทำความดี

พ่อแม่ครูบาอาจารย์อนุโมทนากับนักเรียนทุก ๆ คน คุณพ่อคุณแม่เราอยู่ทางบ้านก็หวังว่าลูกของท่านต้องเป็นลูกที่ดีที่สุดในโลก ได้ไปอบรมสั่งสอนเข้าค่ายปฏิบัติกลับมาก็เปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ไม่ดีให้กลับดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ขออนุโมทนากับนักเรียนทุก ๆ คน และขออนุโมทนากับคุณครูที่ได้เสียสละนำกุลบุตรลูกหลานเพื่อเข้าถึงการประพฤติปฏิบัติในชีวิตให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ขออนุโมทนากับผู้อำนวยการ

ที่ได้อนุมัติให้นักเรียนและคุณครูได้มีโอกาสมาปฏิบัติ ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีมาก เป็นสิ่งที่ประเสริฐมาก

ขออำนวยพรเอาคุณพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์ จงเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้นักเรียนและคุณครู ตลอดถึงผู้อำนวยการ ให้มีความสุขกาย สุขใจ ตั้งอยู่ในมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และนิพพานสมบัติด้วยกันทุกท่านทุกคนเทอญ...

พระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ที่องค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม เมตตาให้นำมาบรรยาย
ให้แก่คณะครูและนักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ
ที่ได้มาเข้าค่ายพุทธบุตร ระหว่างวันที่ 23-27 มิถุนายน พุทธศักราช 2557
ณ วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ต.วังหมี อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

เริ่มที่พ่อ ก่อที่แม่ แก้ไขที่คุณครู ดูแลด้วยกรมประชาสัมพันธ์...

พ่อแม่เป็นผู้ประเสริฐนะ ในโลกนี้ไม่มีใครที่จะรักเรา เมตตาเราเท่ากับคุณพ่อคุณแม่

แม่คือทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของเรา คนเราถ้าได้ระลึกถึงคุณพ่อคุณแม่ ใจมันมีความสุข **"พ่อแม่ท่านจึงเปรียบว่าเหมือนพระอรหันต์ของลูก เป็นผู้ที่มีแต่ให้ แล้วก็ให้..."**

พ่อแม่เป็นผู้ที่ให้ทั้งร่างกาย ให้ทั้งจิตใจ ให้ความอบอุ่น ให้ความดีทั้งหลายทั้งปวง เป็นเด็กก็ยังให้ โตมาแล้วก็ยังให้ ให้โดยไม่มีที่สิ้นสุด นั่นคือความรักของพ่อของแม่

ท่านจึงเปรียบว่าพ่อแม่นี้เป็นพระอรหันต์ เป็นพระพรหม คือผู้ที่มีเมตตา มีความกรุณา มุทิตา อุเบกขากับลูก ๆ ทุกคน เป็นพรหมสี่หน้าที่คอยเมตตาพวกเรา เป็นเทวดาของบุตร เทวดานี้คือผู้ที่อวยชัยอวยพร นำในสิ่งที่เจริญ นำในสิ่งที่มีความสุขมาให้ และปกป้องคุ้มครองภัยให้ลูก ๆ

ฉะนั้นพ่อแม่จึงเหมือนเทวดา...

ตอนเด็ก ๆ ตอนเล็ก ๆ พ่อแม่ท่านก็ดูแลเรา ยุงไม่ให้ไต่ไรไม่ให้ตอม ทะนุถนอมปกป้อง บางคนรักจนไม่อยากให้ทำอะไร กลัวนิ้วจะเสีย กลัวผิวจะเสีย คุ้มครองในเวลาเด็ก โตขึ้นมาแล้วก็ยังคุ้มครองรักษา **“ความรักที่ยิ่งใหญ่ท่านจึงเปรียบเสมือนเทวดา...”**

แม่ท่านจึงยกตำแหน่งอันสูงสุดว่าเป็นผู้ที่มีแต่ให้...

ถ้าเปรียบอยู่กับน้ำ ท่านก็เรียกว่าแม่น้ำ เป็นผู้สงบ เป็นผู้ร่มเย็น เป็นแม่น้ำที่ชุ่มฉ่ำ ให้ความดี ไปอยู่ในที่ใดก็ยกความยิ่งใหญ่ให้หมด เปรียบเสมือนแผ่นดินมีความสงบนิ่งไม่หวั่นไหว อดทนได้ รับได้ ทนได้ ในสิ่งที่ลูกทำ ในสิ่งที่ลูกคิด ในสิ่งที่ลูกปรารถนา...

ถ้าอยู่ในบ้าน ท่านก็เรียกว่าแม่บ้านเป็นใหญ่ในบ้าน แม้แต่ในสงครามท่านก็ยังเรียกว่าแม่ทัพ

ดังนั้นคำว่าพ่อคำว่าแม่จึงเป็นคำที่ยิ่งใหญ่จากคุณภาพของจิตใจที่งดงาม เป็นจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมด้วยความดี ผู้ที่เมตตาเราจริง ๆ เรารักจริง ๆ ก็คือพ่อคือแม่นี้นะ "ดังนั้นพ่อแม่จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเราทุกคน..."

ชีวิตของเราจะเจริญ จะเสื่อม ก็อยู่ที่พ่อที่แม่

ภาษิตที่เป็นอมตะท่านจึงบอกไว้ว่า **“ต้องเริ่มที่พ่อก่อที่แม่”**

ทุกอย่างต้องอยู่ที่ผู้นำ พวกเด็ก ๆ เราจะไปโทษเค้าไม่ได้ เพราะว่าเด็กเกิดมาเขาก็ยังไม่ได้เรียนรู้อะไร ผู้นำจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ เป็นสิ่งที่สำคัญ "ถ้าเรานำไปดีเขาก็จะดีด้วย ถ้าผู้นำไม่ดีเด็กมันก็ไม่ดีด้วย..."

ทุกอย่างต้องเกิดจากเหตุเกิดจากปัจจัยทั้งนั้น อย่างครอบครัวของเราจะเจริญมั่นคงหรือว่าจะมีความสุขก็อยู่ที่คุณพ่อคุณแม่นะ

หมู่บ้านของเราจะเจริญก็ขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่บ้าน ขึ้นอยู่กับผู้บริหารบ้านเมือง ตลอดจนถึงเทศบาล อบต. จะเจริญก้าวหน้าก็ต้องอาศัยผู้นำที่ดี ที่เสียสละ

ดังนั้นความเป็นพ่อเป็นแม่จึงถือว่าเป็นบุญใหญ่ เป็นกุศลมาก เพราะว่าถ้าเราเลี้ยงบุตรเลี้ยงลูกให้ดี เขาก็จะเป็นบุคคลที่ดีที่ประเสริฐ ได้ทั้งบุญได้ทั้งความดี

วันนี้จึงถือว่าเป็นนิมิตหมายอันประเสริฐที่คณะกรมประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย ได้มาประพฤติ ปฏิบัติธรรม สร้างคุณธรรมความดี วันนี้องค์พ่อแม่ครูบาอาจารย์ท่านจึงเมตตาให้พูดธรรมะเรื่อง **“เริ่มที่พ่อ ก่อที่แม่ แก้ไขที่คุณครู ดูแลด้วยกรมประชาสัมพันธ์...”** เพื่อจะได้เกิดประโยชน์ และน้อมนำ

เอาธรรมะ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าไปใช้ประพฤติปฏิบัติ ให้เกิดความสงบ ความร่มเย็น เราจะได้ประพฤติปฏิบัติตนเองให้มันถูกต้อง

ทำไมคนส่วนใหญ่ถึงมีความทุกข์..? สาเหตุเกิดจาก 1. ความไม่รู้ 2. ความประมาท

ความไม่รู้... คนเราไม่รู้จักทุกข์ที่แท้จริง ไม่รู้เหตุดับทุกข์ ไม่รู้ข้อปฏิบัติเรื่องความดับทุกข์ อย่างเด็ก ๆ นี่ ไม่รู้ว่าในอนาคตว่าเราจะมีทุกข์ เพราะความคิดอย่างเด็ก ๆ เป็นเด็กก็คิดได้แต่เรื่องกินเรื่องเล่นตามประสาเด็ก ๆ เขาไม่เข้าใจ ถ้าไม่ได้อาศัยพ่อแม่เป็นแบบพิมพ์ พ่อแม่นี้สำคัญมาก *เด็กจะได้ดีหรือไม่ดีมันอยู่ที่พ่อแม่*

เริ่มต้นมันต้องเริ่มที่พ่อก่อที่แม่...

ถ้าเราเลี้ยงลูกผิดพลาดเด็กก็จะเสียอนาคต การเลี้ยงลูกนี้ไม่ใช่ว่าพูดสอนอย่างเดียว ตัวพ่อแม่ก็ต้องปฏิบัติให้ดู ปฏิบัติเป็นตัวอย่าง

พ่อแม่ต้องพร้อมด้วยกาย วาจา ใจ ด้วยการกระทำ...

ชีวิตของพ่อแม่จึงเป็นชีวิตที่ประเสริฐ เพราะเรามองดูแล้วลูกของเรามอบทั้งกายทั้งชีวิตให้พ่อแม่ ที่มันจะดีหรือเลวหรือยากจน และมีคุณธรรมมันขึ้นอยู่ที่พ่อแม่

ส่วนใหญ่ผู้ใหญ่ชอบไปโทษเด็ก ไม่ได้มองตัวเอง...

พระพุทธเจ้าท่านถึงให้เราทุกคนกลับมาประพฤติปฏิบัติตัวเอง กลับมาพัฒนาตัวเอง ปัญหาต่าง ๆ ที่มันจะเกิดขึ้นในอนาคตมันอยู่ที่คุณพ่อคุณแม่วางเกมส์ วางการดำเนินชีวิตให้ลูกของตนเอง

การที่เราเป็นคนร่ำรวย ให้ทรัพย์สมบัติแก่ลูกตนเอง พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่ายังไม่ประเสริฐเท่ากับให้ความดี ให้ปฏิปทา

“ให้ความดี ให้ปฏิปทา...”

ถ้าคนเรามีปัญญา มีปฏิปทาที่ดีที่ประเสริฐ ทรัพย์สมบัติภายนอกมันหาได้ เพราะปัญญามันประเสริฐยิ่งกว่าทรัพย์สินเงินทอง

พระพุทธเจ้าท่านถึงเมตตาตรัสว่า **“อะเสวนา จะพาลานัง ปัณฑิตานัญจะ เสวะนา ”** สิ่งที่เป็นมงคลก็คือการคบบัณฑิต เพราะบัณฑิตจะพาเราทำแต่ความดี

พระพุทธเจ้าตรัสถามพระอานนท์ว่า อะไรเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของชีวิต...? และพระองค์ทรงตรัสเฉลยว่า “สิ่งที่สำคัญที่สุดของชีวิตคือการได้คบ ได้สมาคมกับคนดี”

คนที่เราพบและคลุกคลีมากที่สุดก็คือ **“พ่อกับแม่เรา”** พ่อแม่ถึงเป็นคนสำคัญของชีวิต **“ถ้าพ่อแม่ดี ลูกก็จะได้ดี เป็นคนดี”**

การเลี้ยงลูกนี้เราไม่ได้เลี้ยงเฉพาะทางร่างกายนะ เราต้องเลี้ยงทางคำพูด กิริยา การกระทำ...

ลูกที่เกิดมามันก็เหมือนพ่อแม่ เลือดกรุ๊ปเดียวกับพ่อแม่ บางทีมันก็เดินเหมือนพ่อแม่ พูดเหมือนพ่อแม่ พยายามถอดแบบมาจากพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่ขยันลูกมันก็ขยัน ถ้าพ่อแม่ขี้เกียจ ลูกมันก็ขี้เกียจ ถ้าพ่อแม่พูดจาใช้สำนวนไม่สุภาพ มันก็พูดตาม พ่อแม่เถียงกันเก่ง ทะเลาะกันเก่ง ลูกมันก็เอาตัวอย่าง ถ้าพ่อแม่ดื่มเหล้าเล่นการพนัน ลูกมันก็ทำตาม ถ้าพ่อแม่เจ้าชู้ ลูกมันก็เจ้าชู้

กรรมคือการกระทำ มันจะเป็นมรดกตกทอดถึงลูกของเรา มันทำตามพ่อแม่มันหมด พ่อแม่ไม่มีศีลไม่มีธรรม ลูกมันก็ไม่มีศีลไม่มีธรรม มันทำตามหมด พ่อแม่ยากจนลูกมันก็ยากจน **“ไม่ว่าคนหรือสัตว์ล้วนแต่ทำตามผู้นำ ทำตามแบบตามพิมพ์ แบบพิมพ์ถึงเป็นสิ่งที่สำคัญ...”**

ยกตัวอย่างเช่น มีนกแขกเต้าครอบครัวหนึ่งทำรังอยู่ฝั่งแม่น้ำ พายุใหญ่มาพัดเอารังไปเผอิญลูกเล็ก ๆ อยู่ ยังบินไม่ได้ ส่วนพ่อแม่ก็บินหนีไป ตัวหนึ่งก็พัดไปตกที่อาศรมของฤาษีที่บำเพ็ญเพียรอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ อีกตัวหนึ่งก็พัดไปตกที่อาศัยของโจร

แต่ละตัวต่างอยู่คนละที่การเลี้ยงดูมันก็คนละอย่าง ฤาษีก็หาผลไม้มาเลี้ยง ฤาษีก็ทำวัตรสวดมนต์ สอนให้พูดดี พูดเพราะ พูดสุภาพ ตัวที่ไปอยู่กับฝูงโจร โจรมันก็เลี้ยงอย่างโจร พูดอย่างโจร **"ฆ่ามัน ๆ ๆ..."**

เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องสำคัญ ให้ทุกคนทุกท่านเข้าใจว่าทุกอย่าง **"เริ่มที่พ่อก่อที่แม่"** เราสงสารลูกเราที่มันจะทุกข์ยาก ที่มันจะลำบาก ที่มันจะเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏสงสาร

การเลี้ยงลูกถือว่าเป็นอาชีพที่ได้บุญได้กุศลมากที่สุดในโลกนะ

ถ้าเราเลี้ยงให้เขามีคุณธรรม

เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง เป็นประโยชน์ต่อสังคม...

อย่างพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งเกิดมามีประโยชน์มาก พระอรหันต์เกิดมาองค์หนึ่งก็มีประโยชน์มาก ถ้าลูกของเราเกิดมาเป็นคนดี เป็นพระอริยเจ้า มันมีประโยชน์มาก

ด้วยเหตุ ด้วยปัจจัยนี้ พระพุทธเจ้าท่านจึงให้เรารู้จักทุกข์ที่จะเกิดในอนาคต ให้รู้ข้อปฏิบัติถึงความดับทุกข์ **"อย่าได้ประมาท อย่าได้มักง่าย อย่ามองข้ามสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม อย่าละทิ้งภาระหน้าที่ที่ดีนี้ไป"**

ผู้จะเลี้ยงลูกต้องเลี้ยงให้ถูกต้องตามวิธี...

ทุกวันนี้เศรษฐกิจมันรัดตัวรัดกุม ต้องทำงานทั้งพ่อทั้งแม่ ไม่เหมือนสมัยโบราณ พ่อแม่สมัยนี้ ไม่มีโอกาสได้เลี้ยงลูก ลูกจึงได้ต้องอยู่กับคุณตาคุณยาย หรือคนรับใช้ คุณตาคุณยายก็รักหลาน หลงหลาน ตามใจหลาน กลัวหลานจะไม่รักตัวเอง ไม่ติดตัวเอง เลยปล่อยตามใจทุกอย่าง **"พ่อแม่กลัวลูกจะไม่รัก ก็อัดด้วยเงิน ด้วยสตางค์ อัดด้วยวัตถุ ไม่ได้บอก ไม่ได้สอน ไม่ได้เป็นตัวอย่างกันเลย..."**

นอกจากนั้นบางคนที่เศรษฐกิจพอจะไปได้ ก็พยายามที่จะให้ลูกเป็นคนเก่ง เป็นคนฉลาด โดยให้เรียนพิเศษ เพื่อจะได้เป็นคนเก่งคนฉลาด ต้องการให้ลูกได้ดีในอนาคต แต่ไม่ให้ปัญญา ไม่ให้คุณธรรม

พระพุทธเจ้าท่านเมตตาบอกสอนวิธีเลี้ยงลูกนะ...

เมื่อลูกของเราอยู่ในท้องจนถึง 7 ขวบ ท่านให้เลี้ยงอย่างพระราชา ดูแลทั้งกายทั้งใจอย่างทะนุถนอม เด็กตัวน้อย ๆ มันรับรู้หมด **"เราต้องเลี้ยงทั้งกายทั้งใจ..."**

เมื่อเด็กอายุ 7-15 ขวบ ท่านให้เราเลี้ยงอย่างทาสรับใช้ เราต้องเอาบทใหม่ ต้องเลี้ยงลูกเหมือนกับทาสรับใช้ ต้องบังคับให้ทำงานแล้ว ต้องบังคับให้ทำความดี เวลานี้เป็นเวลาฝึกแล้ว ต้องบังคับให้อ่านหนังสือ ท่องหนังสือ อันไหนไม่ดีต้องบอกให้เขา

รู้จักแยกแยะ บังคับการคบเพื่อน กิริยามารยาท เรื่องเล่น เรื่องดื่ม เรื่องกิน เรื่องนอน บังคับให้แปรงฟัน ทำความดีทุกอย่าง กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างจาน เราต้องไม่ตามใจลูก เราอย่าใจอ่อน

พ่อแม่ต้องมีความฉลาดเหมือนช่างหม้อที่เขาเอาดินมาทำหม้อดิน เขาเอาดินมาตีทำให้เป็นหม้อเพื่อความสวยงาม เพื่อให้ได้ตามต้องการ ส่วนไหนไม่ดีก็ตีออก เอาออก เอาแต่ส่วนดี

ถึงเวลาว่าก็ว่า ถึงเวลาชมก็ชม ไม่ใช่ว่าอย่างเดียว เราก็ต้องชม ต้องชมให้เขาทำดี เราดูเขาฝึกสุนัข ช้าง ม้า วัว ควาย แม้แต่สัตว์เดรัจฉาน เขายังฝึกได้

แต่พ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยฝึกลูกนะ ปล่อยให้ลูกเป็นไปโดยธรรมชาติเฉย ๆ ลูกที่ฉลาดแหลมคมถือว่ายังมีน้อยอยู่

คนเรามันขี้เกียจขี้คร้าน มันเห็นแก่ตัวมันถึงได้เกิดมาต้องมาฝึก มาประพฤติปฏิบัติ ในเวลาที่จะต้องฝึกก็ควรฝึก อย่าได้ปล่อยตามยถากรรม ถ้ามันใหญ่กว่านี้ โตกว่านี้ มันฝึกไม่ได้ มันสายเกินไปแล้ว มันไม่ทันเวลา ไม่ทันเหตุการณ์ เพราะความสุขก็เหมือนยาเสพติดนั่นแหละ ลูก ๆ เรามันติดสุขติดสบายไปเสียแล้ว ถ้ามันติดแล้วมันจะละได้ยากจริง ๆ

เมื่อเขาอายุได้ 15 ปี ถึงเรียนมหาวิทยาลัย พระพุทธเจ้าท่านให้เราใช้บทบาทใหม่ ท่านให้เลี้ยงลูกอย่างเป็นเพื่อน **“ให้เป็นเพื่อนกับลูก”** ต้องเอาต้นยอมาปลูกไว้เยอะ ๆ แล้วทีนี้...

เราต้องรู้จักใช้คำพูดดี ๆ พูดเพราะ ๆ พูดกับลูก ชมลูกว่าเก่งอย่างนั้น เก่งอย่างนี้ การใช้จ่ายก็รู้จักประหยัด การคบเพื่อนก็รู้จักคบเพื่อนดี ๆ ไม่คบกับเพื่อนขี้เหล้าเมายา เป็นคนขยันมาก ๆ **"ขยันจนกลัวเขาจะสมองแตก"** อย่างนี้นะ

เราต้องรู้จักวิธีชมลูกของเราให้เกิดกำลังใจ

เราต้องรู้จักใช้วิธี... เราต้องเลี้ยงลูกอย่างเป็นเพื่อน พระพุทธเจ้าท่านไม่ให้เราไปบ่น ไปว่า ไปด่า ไปตี เดี๋ยวเขาจะเข้ากับเราไม่ได้ ถ้ามันเข้ากับเราไม่ได้ มันก็จะไปติดเพื่อนข้างนอก

มันจะเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้ลูกเราเสียผู้เสียคน มันจะไปติดเหล้าติดยา ไปมีแฟนก่อนวัยอันสมควร

ส่วนใหญ่คุณพ่อคุณแม่เห็นว่าลูกมันเริ่มโตเป็นหนุ่มเป็นสาว ก็กลัวลูกจะไม่ได้ดี ก็เลยทั้งบ่นทั้งว่า คำพูดที่ไม่ดีก็สรรหามาพูดหมด ไอ้นั่น ไอ้นี่ อีนั่น อีนี่ คำพูดแบบนี้พูดแล้วก็ฟังไม่ได้ มันเผาทั้งตัวเอง เผาทั้งลูกเลยทีนี้

ตอนนี้ถือว่ามันสายเกินไปแล้ว มันผิดพลาดไปแล้ว แต่ก่อนเราคิดว่าเรื่องเล็กน้อย ทีนี้มันไม่ใช่เรื่องเล็กน้อยมันเป็นเรื่องใหญ่ *"เมล็ดของต้นไม้ใหญ่มันเล็กนิดเดียว แต่ถ้ามันปลูกหลายปี ต้นมันก็ใหญ่ก็โต เราจะไปเอามือถอนมันไม่ได้แล้ว"*

ต้นไม้ถ้าเราปลูก 15 ปี มันก็ใหญ่ มันก็สูงไม่ต่ำกว่า 20 เมตรแล้ว จิตใจของคนเราก็เหมือนกัน ถ้าเราปล่อยโอกาสปล่อย

เวลาโดยการไม่ได้ฝึก **“ปัญหาต่าง ๆ ในครอบครัวของเรา สิ่งต่าง ๆ ที่มันจะเกิดขึ้นในอนาคต มันเกิดจากสิ่งที่เราคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยนะ”**

เมื่อเราเลี้ยงลูกมันผิดพลาดอย่างนี้ ก็อย่าไปโทษลูก อย่าไปโทษสังคม เราทิ้งปัญหาว่าสังคมทำให้ลูกเราเสีย ที่จริงแล้วมันเป็นเพราะเงื้อมมือของเราแท้ ๆ มันเป็นการกระทำของเราเองที่ผิดพลาด

สังคมประเทศชาติส่วนใหญ่ก็ถือว่ายังเลี้ยงลูกไม่ถูกวิธี มันถึงมีความทุกข์ยากกันเป็นส่วนใหญ่

เมื่อเราเป็นผู้ใหญ่แล้ว มันเกินที่พ่อแม่จะสอนเรา เกินที่คนอื่นจะสอนเรา พระพุทธเจ้าท่านให้เราสอนตัวเองนะ...

สอนตัวเอง บังคับตัวเอง มาเอาศีล 5 เป็นที่ตั้ง มาตั้งมั่นในความดี เพราะชีวิตที่มีศีล 5 เป็นชีวิตที่ประเสริฐ เป็นชีวิตที่ไม่มีเวรไม่มีภัย เป็นชีวิตของพระอริยเจ้า เป็นชีวิตของพระโสดาบันที่อยู่ในบ้าน ในสังคม

การประพฤติปฏิบัตินี้ พระพุทธเจ้าท่านให้เราปฏิบัติที่ตัวเรานะ...

เน้นมาที่กายของเรา วาจาของเรา ที่ความคิดจิตใจของเรา ปฏิบัติที่บ้านของเรา ที่ทำการทำงานของเรา เราอยู่ที่ไหนก็ปฏิบัติที่นั่น นั่นแหละคือการปฏิบัติธรรม

เราถือว่าเราเกิดมาเพื่อเป็นผู้เสียสละ มาละความเห็นแก่ตัว เป็นผู้ไม่ตามจิตตามใจของตัวเอง เกิดมาเพื่อประพฤติปฏิบัติตน ตามศีล ตามธรรม ตามความถูกต้อง

เราจะมีความสุขเราก็ต้องเป็นผู้เสียสละ ถ้าเราไม่เสียสละ ความทุกข์มันเกิดกับตัวเราแน่

พระพุทธเจ้าท่านไม่ให้เราเอาความสุขจากผู้อื่น แต่ให้เรา เป็นผู้ให้ ถ้าเราเป็นผู้ให้ครอบครัวของเราต้องมีความสุขแน่ เพราะเราเป็นผู้ให้

“คนที่เกิดมาเพื่อเป็นผู้เอานี่แหละ มันทำให้ผู้อื่น เดือดร้อนแน่ละ...!”

ลูกเมียภรรยาสามีมีทุกข์แน่ เพราะเราเป็นผู้เอา มันมีนิสัย เป็นผู้เอาตั้งแต่อดีต ตั้งแต่อยู่ในท้องของแม่ มันเป็นหนุ่มเป็นสาว ก็ยังเอาจากพ่อจากแม่อีก **“พ่อแม่ไม่มีให้ พ่อแม่ยากจน ก็ไปว่าพ่อว่าแม่อีก”**

ความคิดอย่างนี้พระพุทธเจ้าท่านให้เราเปลี่ยนแปลงใหม่ เรามีลมหายใจอยู่ เราต้องเปลี่ยนแปลงใหม่ **"เราต้องเป็นผู้ให้**..."

เราให้อะไรบ้าง เราตื่นมาเราเสียสละอะไรบ้าง...? เราต้องคิดอย่างนี้เสมอ

เรามาหยุดทำบาปทำกรรม มาเป็นคนขยัน มาให้ผู้อื่น อย่างน้อยก็เป็นการเมตตาตนเอง

คนทำความเพียร ขยัน อดทน จัดว่าเป็นคนมีเมตตาต่อตนเอง ถ้าเราไม่ขยันหมั่นเพียร ไม่เสียสละ ในอนาคตเราต้องทุกข์แน่นอน “เราทำอะไร เราจะได้รับผลกรรมอย่างนั้น...”

บางคนไม่รู้นะว่าตัวเองทำบาปทำกรรม ตัวที่ไม่ขยัน ขี้เกียจ ขี้คร้าน นี่แหละคือตัวกรรม คือการทำบาป...!

เวลามันเป็นของมีค่ามีราคา ให้ทุกคนเข้าใจดี ๆ เข้าใจให้ดี ๆ เราจะไปมัวเพลิน มัวประมาทไม่ได้ มัวโทรศัพท์หาเพื่อน มัวฟังเพลง เราไปมัวดูหนัง ดูละคร อย่างนั้นไม่ได้

“เราพลาดนิดหน่อยเราก็เป็นผู้แพ้แล้ว...”

เวลานั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ การกระทำเป็นสิ่งที่สำคัญ **“ความขี้เกียจขี้คร้าน คือการสร้างหนี้สินให้กับตนเอง”** เพราะมันขี้เกียจขี้คร้าน มันถึงต้องเป็นหนี้เป็นสิน ไม่ร่ำ ไม่รวย ไม่เจริญ ไม่มีคุณธรรม

“เราอย่าไปคิดว่าเราพัฒนาตัวเองเพียงพอแล้ว...”

พระพุทธเจ้าท่านมีเมตตานะ ท่านเมตตาให้ทุกท่านทุกคนทำความดี ให้กระตือรือร้นทำความดี ชีวิตของเรามันจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้

เราเป็นคนหัวดีมันยังไม่พอ มันต้องขยัน มันต้องอดทน เสียสละมาก ๆ จนเป็นปฏิปทา จนขี้เกียจไม่เป็นถึงใช้ได้

“ให้เราอาศัยความดี เราอย่าไปอาศัยคนอื่น...”

ทุกวันนี้เราอาศัยบารมี อาศัยใบบุญของคุณพ่อคุณแม่ หรือครูบาอาจารย์ เราต้องอาศัยความดี อาศัยการประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าเราทำความดี ในอนาคตของเรามันสบายทั้งกายทั้งใจ ในอนาคตมีคนรักเคารพ นับถือบูชา “คนเราเกิดมารูปสวย รูปหล่อ คนอื่นเขารัก ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่มันยังไม่ดียิ่งเท่าที่คนอื่นเคารพบูชาความดีของเรา”

"คนเรานี้ถ้าคนอื่นเขารักเรา เรามีความสุขนะ
ถ้าคนอื่นไม่รักเรา เราก็มีความทุกข์มาก
จะให้คนอื่นรักเราได้อย่างไร ก็เมื่อเราไม่รักตัวเอง...!"

เพราะในโลกนี้เขารักเคารพนับถือความดี คนเราหน้าตาดี หน้าตาหล่อ ใหม่ ๆ ทุกคนก็รักก็ยินดี แต่อยู่ ๆ ไปหลายวัน ปฏิปทาใช้ไม่ได้ เห็นแก่ตัว ขี้เกียจ ขี้คร้าน ไม่มีความรับผิดชอบ ทุกคนเขาก็ไม่รักนับถือเลย ทีนี้เขาจะมองเราว่าหน้าตาดี หุ่นดี แต่จิตใจใช้ไม่ได้ เป็นยักษ์เป็นมาร **"งามแต่รูป แต่ปฏิปทา**

เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ บุคคลแบบนี้เขาเรียกว่า เอาตัวเองไม่รอดนะ...”

คนงามมันต้องงามที่ความดี งามที่ปฏิปทา “อย่างที่คนเขารูปไม่งามแต่ปฏิปทาดี ทุกคนทั้งรัก ทั้งเคารพนับถือ” อย่างนี้นะ...

เรามีครอบครัว ครอบครัวเราต้องมีความสุข มีความอบอุ่น...

มันต้องเริ่มจากตัวเรา ถ้าเรามองไปรอบข้างทุกทิศทุกทาง มันก็เห็นตั้งแต่คนไม่ประพฤติปฏิบัติธรรม อย่างนี้นะ

พระพุทธเจ้าท่านให้เรามองว่าเป็นเรื่องของเขา ใครทำดีเขาก็ได้ดี ให้เราคิดเสียว่าอย่างเราคนหนึ่งก็ทำให้โลกร่มเย็นเป็นสุข

เราดูตัวอย่าง... อย่างที่พระพุทธเจ้าเกิดมาก็ทำให้โลกร่มเย็น อย่างพระอรหันต์เกิดมาก็ทำให้โลกร่มเย็นนะ อย่างเราที่เกิดมาทำความดี ก็ทำให้โลกร่มเย็นเหมือนกัน

เขาให้เริ่มที่ตัวเรา...

เมื่อตัวเราไม่มีปัญหา

ทุกอย่างมันก็ไม่มีปัญหา

ทุกคนทำได้ ปฏิบัติได้ ไม่ว่าเป็นเด็ก เป็นผู้ใหญ่ เป็นหญิง เป็นชาย เป็นญาติโยม ก็ปฏิบัติได้เหมือน ๆ กันหมด มันไม่มีอะไรต่างกัน

ปัญหาต่าง ๆ พระพุทธเจ้าท่านให้เรามา "เริ่มที่พ่อก่อสิ่งที่ดีที่แม่ แก้ที่คุณครู"

อยู่ในครอบครัวของเรานะ มีคุณพ่อคุณแม่เป็นพรหมลิขิตของลูก ๆ

การสอนลูก คุณพ่อคุณแม่ต้องสอนไปในทางเดียวกัน ในแนวเดียวกัน อย่าได้ขัดกัน **"พ่อก็สอนไปแนวหนึ่ง แม่ก็สอนไปแนวหนึ่ง ลูกเรามันก็งงเน้อะ ไม่รู้จะทำตามใคร"**

พ่อก็เอาแต่ใจดี พูดดี แม่ก็เอาแต่ว่า แต่ด่า แต่บ่น ยิ่งกว่าพระสวดมนต์เสียอีก

เมื่อใจของเรามีปัญหา เมื่อใจของเราไม่ดี เราก็เอาอารมณ์ไปลงที่ลูกของเราไม่ได้ พ่อแม่ต้องตั้งสติดี ๆ ตั้งสมาธิดี ๆ ให้มีจิตใจที่สงบ อย่าได้ทำอะไรตามอารมณ์

เราอย่าถือว่าเราเป็นคนใหญ่ทำอะไรตามใจ เราเป็นพ่อเป็นแม่ทำอะไรไม่ผิด เพราะเราเป็นพ่อเป็นแม่ เราอย่าไปคิดอย่างนั้น มันเป็นอัตตา เป็นตัวเป็นตน

ทุก ๆ คนอยากดีใจ อยากภูมิใจ ที่เห็นพ่อแม่ของตนเองเป็นคนดีมีคุณธรรม

ถ้าพ่อแม่เป็นคนดีมีคุณธรรมมันภูมิใจในการเรียนการศึกษาการทำงานนะ

คุณพ่อคุณแม่ให้เป็นผู้ที่รู้จักไหว้พระ สวดมนต์ นั่งสมาธิ ทำใจให้มันสงบเป็นปฏิปทาทุกวัน อย่าได้เอาแต่ธุรกิจเอาแต่สังคมอย่างเดียว ไหว้พระ สวดมนต์ นั่งสมาธิก็ไม่เป็น

สิ่งที่มันดี ๆ น่ะ ต้องทำให้ลูกเห็นเป็นตัวอย่าง อย่าได้อวดได้โชว์แต่สิ่งไม่ดี ดื่มเหล้าทุกวัน เล่นการพนันทุกวัน ทะเลาะวิวาททุกวันเป็นปฏิปทาเลย *ผู้ที่เขาเป็นลูกเขาจะมีความภูมิใจในพ่อแม่เขาได้อย่างไร...?*

พ่อแม่นี้แหละคือผู้ที่สำคัญ เราไปโทษลูก โทษสังคมมันไม่ได้ไม่ยุติธรรม สาเหตุต้นเหตุมาจากพ่อจากแม่นี่แหละ เราจะเป็นคนพูดดีให้แก่ตัว เอาชั่วให้คนอื่นไม่ได้ เรานี่แหละเป็นคนทำผิดคนแรกที่สร้างปัญหาให้สังคม ไม่ได้บอกได้สอนลูกปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ลูก

ที่มันมีเรื่องมีปัญหา มันไม่ใช่ต้นเหตุ มันปลายเหตุ...

พ่อแม่นี่แหละทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ เรื่องที่จะเกิดความสงบสุขกลายเป็นเรื่องที่ไม่พึงปรารถนานะ ต้องอาศัยคนภายนอกเข้ามาแก้ไขปัญหา มาเคลียร์ปัญหา

เราจะไปโทษคุณครูก็ไม่ได้ เพราะเราเป็นพ่อเป็นแม่ คุณครูเขาก็สอนตามหลักวิชาการของหลักสูตร แต่ต้นเหตุอยู่ที่พ่อที่แม่ คุณพ่อคุณแม่ต้องเป็นผู้รู้จักคิดพิจารณา มันถึงจะเกิดประโยชน์ ถ้าไม่อย่างนั้นเด็กมันสับสนเน้อะ มันไม่รู้จักทางเดิน แก้ปัญหาไม่ได้

ทุกวันนี้เด็ก ๆ ต้องมีหมอจิตแพทย์ เพราะเด็กมันสับสนในชีวิต เพราะพ่อแม่มีปัญหาทำให้ลูกมีปัญหา เราเป็นคุณพ่อคุณแม่ เราต้องพัฒนาตนเองนะ

เราอยากให้แต่ลูกเป็นคนดีมีคุณธรรม กตัญญูกตเวที พ่อแม่ต้องเป็นพ่อแม่ที่เป็นแบบอย่าง เพราะการพูดให้ฟังร้อยครั้งพันครั้ง ก็สู้การปฏิบัติให้ดู ให้รู้ ให้เห็นไม่ได้

พ่อแม่คือผู้ประเสริฐ คือผู้ให้ความดีของลูก ให้การดำเนินชีวิตของลูก ผู้ที่ให้คุณธรรมของลูก

คนเราได้ยินคำว่า “คุณพ่อคุณแม่” มันมีความสุขนะ

คนเราน่ะ เวลาเจ็บป่วยไม่สบายทั้งกายทั้งใจ มันคิดถึงคุณพ่อคุณแม่ เพราะคุณพ่อคุณแม่เป็นผู้ให้ความสุขแก่เรา เขาถึงมอบตำแหน่งคุณพ่อคุณแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เป็นพระพรหมของลูก

คนเราอายุใกล้จะตาย อายุ 80 ปี คนที่เราคิดถึงก็คือคุณพ่อคุณแม่

ทุกท่านทุกคนลองคิดดูดี ๆ *"ถ้าเราเป็นคนรวย มียศ มีตำแหน่ง ถ้าลูกเราไม่ได้ดีมีคุณธรรม เราจะมีความสุขมั้ย...?"*

มันไม่มีความสุข... เพราะการดำเนินชีวิตมันไม่ได้รับความสำเร็จ ครอบครัวเราต้องมีความสุข ครอบครัวของเราต้องมีความอบอุ่น ครอบครัวของเราต้องมีคุณธรรม

การปฏิบัติธรรมก็คือการพัฒนาตนเอง พัฒนาลูกของเรา ไม่ใช่การมาอยู่วัด การมาอยู่วัดมาบางครั้งบางคราว พัฒนาความบกพร่องของตนเองไม่ให้บกพร่อง

ต้องดูตัวเอง... ทำไมเราทะเลาะกับภรรยา ทะเลาะกับสามี ทำไมชอบเอาชนะกัน ชนะคนอื่น ไม่ชนะจิตใจของตนเอง ต้องกลับมาดูจิตดูใจของตนเอง พัฒนาตนเอง ปิดรอยรั่วของตัวเองที่มันมีปัญหา

ชีวิตของเราอยู่ที่บ้าน ที่ครอบครัว ที่ทำงาน ต้องได้รับการแก้ไขการพัฒนาอย่างต่อเนื่องติดต่อกัน ให้ครอบครัวแต่ละครอบครัวมันดีขึ้น ให้มีสวรรค์ในบ้านเรา มีนิพพานในบ้านเรา เราอย่าไปมองสวรรค์ไกล ๆ โน้น นิพพานไกล ๆ โน้น ชีวิตครอบครัวของเราในความเป็นอยู่ของเรามันจะได้ดีขึ้น ถ้าไม่อย่างนั้นตัวเรามันเผาตัวเราเอง เผาครอบครัว มันแย่นะ มันยังไม่ตายถูกเผาทั้งเป็นแล้ว

ให้ทุกท่านทุกคนเน้นการปฏิบัติให้มันละเอียดขึ้น

วัน ๆ หนึ่งต้องได้รับการแก้ไขตนเอง ปรับปรุงตนเอง บางคนมันทำความดีมันกลัวเสียฟอร์ม เพราะไม่เคยทำดี ไม่เคยพูดดี ทำแล้วมันอายนะ เพราะไม่เคยกราบพระ ไหว้พระ สวดมนต์ ถ้าทำก็อายลูกอายหลาน มันก็แปลกดี ทำดีกลัวเสียฟอร์ม ฟอร์มที่มันไม่ดีก็กลัวเสีย สิ่งที่ไม่ดีก็ปล่อยมันเลยละทิ้งมันไป อย่าไปถือฟอร์มที่ไม่ดีไว้ เราต้องมาทำฟอร์มใหม่ ฟอร์มไหว้พระ ฟอร์มสวดมนต์ ฟอร์มรักษาศีล

เอาบ้านของเราเป็นวัดปฏิบัติ เพราะชีวิตจริงของเรามันอยู่ที่บ้านที่ทำงาน ต้องเอาที่นั่นเป็นวัดปฏิบัติ สร้างเนื้อสร้างตัว สร้างข้อวัตรปฏิบัติ สร้างคุณธรรมให้กับเรายิ่ง ๆ ขึ้นไป

ต้องเปลี่ยนแปลงตนเองให้ได้

เราคิด ๆ ดู คำนวณดู อันไหนมันไม่ดีให้เอาใหม่ ปรับปรุงใหม่ คนเรามันอยู่ที่บ้านที่ทำงานนะ นาน ๆ ทีเราถึงได้มาอยู่วัด เราต้องเอาที่ทำงานมาประพฤติปฏิบัติ

พระพุทธเจ้าท่านให้ทุกคนเข้าใจอย่างนี้ ผู้ที่เป็นพระโสดาบัน พระสกิทาคามี ในพุทธกาลมีเยอะที่อยู่ที่บ้าน เพราะเขาเข้าใจการประพฤติปฏิบัติ วัน 8 ค่ำ 15 ค่ำหรือเสาร์ อาทิตย์ ค่อยพากันมาวัด ถือศีลปฏิบัติธรรม ถวายทานตามกาลตามเวลา ทำเหมือนที่เราทำอย่างนี้ถูกแล้ว มีเวลาอันสมควรก็ชวนกันนัดหมายกันมาวัด อย่างนี้แหละ

ครั้งพุทธกาลถึงวันอุโบสถ นางวิสาขามหาอุบาสิกาก็พาบริวารมารักษาศีลอุโบสถ เขาหยุดการหยุดงาน เดี๋ยวนี้สังคมเขาเปลี่ยนแปลงวันพระไม่ตรงวันหยุด ให้ถือเอาวันเสาร์อาทิตย์ก็ได้ ถ้าไม่มีธุระ ไม่มีการนัดหมาย ให้ทำเป็นตัวอย่างให้ลูก ๆ หลาน ๆ ดีกว่าเราไปเที่ยวชายทะเล เที่ยวต่างประเทศ ดูคอนเสิร์ต มันดีกว่า นั่นเป็นอารมณ์ของสวรรค์ ของการเพลิดเพลิน ไม่ใช่อารมณ์ที่ทำให้อนาคตสดใสยั่งยืนถาวร เพราะคนเราตายไปเอาอะไรไปไม่ได้นะ

คนเราแก่ลงทุกวันไม่รู้ตอนกลางวันกลางคืน แต่ว่ามันแก่ สิ่งที่ติดตามตัวเราไปคืออริยทรัพย์ คือบุญกุศลคุณงามความดี เวลาเราตายไปยมบาลไม่ได้ถามว่าท่านเป็นเศรษฐีหรือเปล่า มียศเป็นนายพลหรือเปล่า เขาไม่ได้ถามอย่างนั้น เขาถามว่าไปเกิดเมืองมนุษย์ทำความดีอะไรบ้าง

ความเพลิดเพลินความประมาททำให้เราเกิดความผิดพลาดในชีวิต

พระพุทธเจ้าท่านเมตตาห่วงเรา ตรัสโอวาทครั้งสุดท้ายว่า **“สังขารมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด”** นี่เป็นโอวาทครั้งสุดท้ายก่อนปรินิพพาน

ท่านทั้งหลายใช้ชีวิตด้วยความประมาท

ชีวิตมันถึงเป็นอย่างนี้

เราจะประมาทไม่ได้ ชะล่าใจไม่ได้ เราอย่าได้คิดว่าตัวเองไม่ประมาทนะ ถ้าเราติดสุขติดสบาย ขี้เกียจขี้คร้าน ไม่สร้างเหตุสร้างปัจจัย ละความขี้เกียจขี้คร้าน ละความเห็นแก่ตัวไม่ได้ ถ้าติดสุขติดสบายชื่อว่าเราตั้งอยู่ในความประมาท

ท่านผู้ที่สำคัญต่อไปอีกก็คือคุณครู คุณครูนี่คือทุกสิ่งทุกอย่างของชีวิตของกุลบุตรลูกหลาน เป็นคุณพ่อคุณแม่คนที่สอง เป็นนักวิชาการเป็นผู้ที่จัดการเด็ก ๆ ให้เป็นคนเก่งคนฉลาด คนมีคุณธรรม เด็กมันจะได้ดีก็เนื่องมาจากคุณครู เด็กที่มันจะล้มเหลวก็มาจากคุณครู เพราะคุณครูเป็นผู้ให้แสงสว่างทางความรู้ ให้แสงสว่างทางปัญญา ให้คุณธรรมควบคู่กันไป คุณครูนี้จึงเป็นบุคคลที่ประเสริฐเป็นบุคคลที่สำคัญมาก **ถือว่าเป็นปูชนียบุคคล**

การพัฒนาคนนี้ก็พัฒนาในการเรียน ในการศึกษา ในปฏิปทา ในคุณธรรม เด็กเค้าจะเคารพเรานับถือคุณครูก็เนื่องมาจากคุณครูเป็นครูที่แท้จริง

มีความปรารถนาดี มีเมตตา มีกรุณา ปรารถนาที่จะให้เด็กทุก ๆ คนในอนาคตได้มีความรู้ความสามารถ ฉลาด ตั้งมั่นในคุณธรรม

คุณครูต้องเป็นตัวอย่างทั้งทางกายคือ การกระทำเป็นตัวอย่างถึงกิริยามารยาทคำพูด เป็นตัวอย่างทั้งทางจิตทางใจทั้งคุณธรรม เด็กเค้าถึงจะเคารพเลื่อมใส

โรงเรียนหนึ่ง ๆ สำคัญอยู่ที่ ผอ. นะ...

ถ้าโรงเรียนได้ ผอ. ดี มีระเบียบมีวินัยมีคุณธรรมตั้งอยู่ในความเมตตา โรงเรียนนั้นก็ดีแน่ ถ้า ผอ. เป็นคนเก่งฉลาดแต่มีความเห็นแก่ตัว ขาดคุณธรรม ขาดความเมตตา มันก็จะเป็นเหตุให้แบ่งพรรคแบ่งพวก เป็นคนใจเบา ใจไม่หนักแน่น ไม่มีพรหมวิหารทั้ง ๔ ผลประโยชน์ส่วนรวมมันก็เสียหาย เด็ก ๆ ก็ได้รับประโยชน์น้อย คุณครูผู้น้อยที่อยู่ใต้บังคับบัญชาเขาก็ลำบาก ***ผู้ที่เป็น ผอ. ให้พิจารณาตัวเองดี ๆ นะ***

คุณธรรมของความเป็นผู้นำ คุณธรรมของความเป็น ผอ. พระพุทธเจ้าท่านให้เราตั้งมั่นอยู่ในพรหมวิหารทั้ง 4 ให้เป็นผู้เสียสละ เป็นตัวอย่างเป็นแบบพิมพ์ของครูน้อย เป็นผู้มีระเบียบ มีวินัย มีคุณธรรม เน้นประโยชน์ส่วนรวม ไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์ ใช้อำนาจบาตรใหญ่ หลงยศหลงตำแหน่ง เอาแต่อารมณ์ตัวเอง ให้ ผอ. ทุก ๆ ท่าน ดูตัวอย่างพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในหลวงของเรา...

ทุกคนน่ะต้องการเป็น ผอ. ต้องการเป็นผู้นำ...

คำว่าผู้นำนี้มันสำคัญนะ ถ้าได้ผู้นำดีมันก็มีประโยชน์ ถ้าได้ผู้นำไม่ดีมันก็เสียหาย ท่านผู้ที่เป็น ผอ. ทั้งหลายให้พิจารณาตัวเองส่วนไหนมันไม่ดี ขาดตกบกพร่องก็ต้องปรับปรุงตัวเอง แก้ไขตัวเอง พิจารณาตัวเอง อย่าได้มีปฏิปทาที่บกพร่องทำอะไรผิด ๆ

ผอ.ทุกท่านต้องเข้ากับคุณครูทุก ๆ คนให้ได้ เหมือนกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในหลวงของเราท่านเข้ากับทุกคนได้ โดยไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่ทำตามอารมณ์ ไม่ใช้อารมณ์ สิ่งไหนมันไม่ดีก็พยายามทำให้มันดี ๆ คำพูดใดที่ไม่สุภาพ ไม่รู้จักเกรงอกเกรงใจคนอื่นก็ปรับปรุงแก้ไขใหม่ ให้ความเมตตากับผู้ใต้บังคับบัญชา อย่าเป็นคนผูกโกรธ อมทุกข์ ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ เวลาทนไม่ไหวก็ระเบิดออกมา อย่างนี้ไม่ดีไม่ถูกต้อง เค้าเรียกว่า **“ผอ. ปากพกระเบิด”**

ผู้ที่จะบริหารคนอื่นได้นี่ต้องเป็นคนดีนะ เป็นคนมีคุณธรรม ต้องเป็นที่เคารพสักการะของคุณครูท่านอื่น ทุกคนต้องไว้ใจเรา เพราะความรู้ความสามารถในหลักวิชาการมันอาจไม่ต่างกัน บางคนก็จบมากกว่าเราก็มี บางคนจบเท่ากับเราก็มี

คุณธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญ โรงเรียนโรงหนึ่งก็เหมือนครอบครัว ๆ หนึ่ง เป็นครอบครัวที่เอาลูกหลายพ่อหลายแม่มารวมกันเพื่อพัฒนาเป็นคนดีมีคุณธรรม

คนในครอบครัวนี่ต้องรักกันเมตตากัน สุขก็สุขด้วยกัน ทุกข์ก็ทุกข์ด้วยกัน หนักก็เอาเบาก็สู้

คุณครูทุกคนมันมีความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น

คนเรามันมีทุกข์ทั้งทางกาย ทุกข์ในการประกอบอาชีพ ทุกข์ในเรื่องลูกเรื่องหลาน ญาติพี่น้องวงศ์ตระกูล เมื่อเรามาอยู่กันตั้งแต่ ผอ. ไปถึงครูน้อย ทุกคนต้องมอบความรักความเมตตาให้กันและกัน พากันมาสร้างสรรค์จรรโลงให้โลกเราเกิดความสงบร่มเย็น

การสอนเด็ก คุณครูสอนตามหลักการ หลักวิชาการ ตั้งใจให้เต็มที่เต็มร้อยนะ ให้เขาได้ความรู้จากการบรรยายการสอนของเรา ถ้าเราบรรยายไม่เก่งก็ต้องฝึกฝนตัวเอง ทบทวนความรู้ความสามารถของเรา เพราะความรู้ใหม่ ๆ มันออกมาเรื่อย ถ้าเราเอาแต่ความรู้เก่า ๆ มันก็ไม่ทันสถานการณ์ไม่ทันสมัย โรงเรียนเราจะไม่มีศักยภาพทัดเทียมโรงเรียนโรงอื่นเค้า เราดูตัวอย่างนักเรียนที่เรียนสอบได้คะแนนดี ๆ สาเหตุมันมาจากคุณครูสอนดีสอนเก่ง มันไม่ใช่โรงเรียนเก่งนะ มันเป็นครูเก่งครูสอนดี

คุณครูที่กำลังจะบรรจุใหม่ให้ตั้งใจให้ดี ๆ นะ เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่ประเสริฐ เป็นอาชีพที่ได้บุญได้กุศลมาก เป็นอาชีพที่ลิขิตกุลบุตรลูกหลานให้เค้าเป็นคนดีมีคุณธรรม

คุณครูใหม่ต้องพัฒนาศักยภาพเป็นคุณครูสายพันธุ์ใหม่ สายพันธุ์ขยัน สายพันธุ์เสียสละ สายพันธุ์ไม่เห็นแก่ตัว สายพันธุ์ใหม่ที่มาสร้างโลกสร้างสังคมให้จากที่มันไม่ดีให้มันดี ให้จาก

สิ่งที่ดีให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ในอนาคตคุณครูผู้บรรจุใหม่นี้แหละที่จะได้เป็นผู้หลักผู้ใหญ่เป็นผู้อำนวยการ ให้ตั้งไว้ดี ๆ ความดีจะนำเราไปสู่จุดหมายปลายทางเอง ให้ถือคติว่า “คุณครูต้องก้าวเดินไปด้วยความดีนะ...”

คุณครูทุกคนต้องเหินห่างจากอบายมุขต่าง ๆ มีศีล 5 ประจำใจ ไม่ดื่มเหล้า ดื่มเบียร์ เล่นการพนันต่าง ๆ เป็นคนเจ้าชู้ นี้เป็นคุณธรรมของความเป็นคุณครู

คุณครูปฏิบัติตัวเองในทางที่ดี

เด็กมันก็เคารพเชื่อฟัง

ถ้าเราไปทำความผิดแล้วไปบอกเด็ก

เขาจะไม่เชื่อฟัง

เช่น เราบอกเด็กว่าเหล้าบุหรี่เป็นสิ่งที่ไม่ดีนะ เด็ก ๆ อย่าไปพากันเสพ เด็กมันก็ย้อนศรเราว่า ถ้ามันไม่ดีแล้วทำไมคุณครูไปทำ คุณครูเป็นผู้ที่ทำผิด แต่จะไปบอกให้เด็กทำดีมันเป็นสิ่งขัดกันนะ

อาชีพของความเป็นคุณครูเป็นสิ่งที่ประเสริฐต้องปฏิบัติตัวเองให้เหมาะสม เพราะเราอยู่กับชุมชนคนรากหญ้าในหมู่บ้านในท้องถิ่นที่สังคมมันมีปัญหาก็เนื่องจากคุณพ่อคุณแม่แล้วก็คุณครูจากพระเจ้าพระสงฆ์นี่แหละ

คุณครูต้องกระตุ้นพวกเด็ก ๆ เพราะเด็กเค้ายังไม่รู้อะไร เค้าก็ยังเป็นเด็กอยู่ กระตุ้นให้เค้าตั้งใจเรียน ตั้งใจขยัน เพราะทุกคนเกิดมาติดสุขติดขี้เกียจขี้คร้าน มันถึงยากถึงจนถึงไม่มีคุณธรรม

สิ่งเสพติดอย่างหนึ่งที่น่าเป็นห่วงก็ได้แก่โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก ไอแพด ไอโฟน นักเรียนทุกวันนี้ก็พยายามอยากจะได้โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ไอแพด ไอโฟน

โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ไอแพด ไอโฟน นี้เป็นวัตถุอันตรายและมีคุณประโยชน์ ถ้าเราไปใช้ไม่ถูกต้องมันจะนำความเสื่อมมาให้แก่เราได้

พวกเด็ก ๆ มันติดโทรศัพท์มือถือ ติดไอแพด ไอโฟนกันมากนะ

เพราะในโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ๆ มันทำอะไรได้หลายอย่าง ราคาก็ไม่แพงเกิน เอามากดฟังเพลงก็ได้ เล่นอินเทอร์เน็ตก็ได้ เล่นเกมส์ก็ได้ ส่งข้อความหาเพื่อนก็ได้

วันหนึ่ง ๆ เด็ก ๆ จะอยู่แต่กับการกดโทรศัพท์มือถือ เล่นไอแพด ไอโฟน จะอยู่เฉย ๆ ไม่เป็น อยู่นิ่ง ๆ ไม่เป็น มันจะกลายเป็นคนสมาธิสั้น มันคิดอะไรขึ้นมาได้ก็กดโทรศัพท์ กดไอแพด ไอโฟน คิดถึงใครก็กดโทรศัพท์ กดไอแพด ไอโฟน เมื่อใจของเรามันส่งออกข้างนอกเยอะ ๆ มาก ๆ ปัญหาต่าง ๆ มันก็เกิดขึ้นกับใจของเรา เรื่องไม่มีมันก็มี เรื่องเล็กมันก็เป็น

เรื่องใหญ่ เรื่องใหญ่มันก็ยิ่งระเบิดไปเรื่อย โทรศัพท์มือถือ ไอแพด ไอโฟน ก็มีไว้สำหรับใช้ในธุรกิจ หน้าที่การงาน โทรหาพ่อหาแม่ ไม่เอามาใช้กดดูหนังฟังเพลง

สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นสิ่งเสพติด เปรียบเสมือนนรกหลุมเล็ก หลุมใหญ่ที่มันดักเรา เราที่เป็นนักเรียนนักศึกษาเป็นกลุ่มพวกปัญญาชน ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ถึงเวลารับประทานก็ไม่รับประทาน ถึงเวลานอนก็ไม่นอน มัวแต่เล่นโทรศัพท์ เล่นอินเทอร์เน็ต ไอแพด ไอโฟน จนเสียสมอง เสียศักยภาพหมด จนเป็นคนสมองเบลอสมองเสื่อม แทนที่ระบบสมองสติปัญญาจะก้าวไปไกลกว่านี้ ถูกโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ไอแพด ไอโฟน เล่นงานจนเสียภาพ หมดสภาพ พ่อแม่ผู้ปกครอง คุณครูอย่าพากันมองไกลนะ สิ่งเหล่านี้สำคัญ เราใช้โทรศัพท์มือถือ ใช้คอมพิวเตอร์ ไอแพด ไอโฟน มันมีทั้งคุณและโทษนะ

ปีนี้ทางรัฐบาลเค้ามองเห็นการเรียนการศึกษานี้เป็นสิ่งที่จะพัฒนาให้คนในชนบทเพื่อให้มีฐานะอยู่ดีกินดีทัดเทียมใกล้เคียงกับคนในเมือง เพราะคนชนบทยังด้อยการพัฒนาสติปัญญาอยู่มาก รัฐบาลเลยลงทุนซื้อแท็บเล็ตเพื่อที่จะให้เข้าถึงการเรียนการศึกษาที่ก้าวไกลทันคนในเมือง

ให้พ่อแม่ผู้ปกครองคุณครูทุกคนรู้ไว้นะ แท็บเล็ตนั้นมันมีทั้งคุณและโทษ ถ้าเราเอาไปใช้ในการเรียนการศึกษาหาความรู้นั้นมันดี เพราะเราไม่ต้องซื้อหนังสือไม่ต้องแบกกระเป๋าไปโรงเรียน เราต้องการความรู้อะไร เราก็กดดูอยู่ในแท็บเล็ตนั้น มันเป็นสิ่งที่อำนวยความสบายให้แก่นักเรียนมากนะ ถ้าเราเอาไปใช้ผิดประเภท เช่นเราเอาไปกดเล่นอินเทอร์เน็ต ดูหนังฟังเพลง ติดต่อพูดคุยกับเพื่อน สิ่งเหล่านั้นมันก็เป็นโทษแก่ลูกหลานของเรา ถ้าเขาเอาไปใช้ผิดประเภทนั่นแหละ คือนรกหลุมเล็กหลุมใหญ่ที่จะให้เขาตก ให้พ่อแม่ผู้ปกครองคุณครูทุกคนรู้ดี ๆ นะ ต้องควบคุมเขาให้ได้ ต้องใช้เทคโนโลยีแท็บเล็ตเพื่อการเรียนการศึกษาเท่านั้น ต้องหักห้ามใจของนักเรียนไว้ให้ได้นะ

เทคโนโลยีสมัยใหม่ก็เป็นความจำเป็นนะ

เพราะบ้านเมืองเขาพากันพัฒนาไปไกล

เราก็ต้องพัฒนาให้ก้าวไกลทันเขา

แต่สิ่งที่สำคัญเราต้องเอาเทคโนโลยีหรือแท็บเล็ตไปใช้ให้มันถูกต้องถูกวิธี เพราะเวลาคนเรามันจำกัด บาปกรรมมันจะมาถึงเด็ก เวลาเข้าห้องสอบสมองมันจะสับสนไปหมดเพราะเราไม่มีความรู้ความสามารถ เวลาสอบกำปากกาจนมือเปียกหมด

คนเก่งมันเก่งพอ ๆ กัน คนขยันที่สม่ำเสมอมันมีน้อย เพราะมนุษย์มันเห็นแก่ตัว มันมีแต่ความอยากความต้องการ มันขาดการประพฤติปฏิบัติ ขาดความขยัน ความอดทน

พ่อแม่ผู้ปกครองคุณครูทุกคนต้องบอก ต้องสอน ต้องเตือน ลูกของตัวเอง เราอย่าปล่อย ให้ลูกของเราตกอยู่ในอันตราย แล้วก็ไม่ยอมช่วยเค้า "อันตรายก็ได้แก่ความขี้เกียจขี้คร้านนั่นแหละ"

เมื่อพ่อแม่เป็นคนดี คุณครูเป็นคนดี พระเจ้าพระสงฆ์สอนดี ประเทศชาติสังคมส่วนรวมมันก็ดี

ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมทุกวันนี้ที่เกิดขึ้นมันเป็นปลายเหตุ เช่น เรามีตำรวจ มีทหาร มีอัยการ มีผู้พิพากษา นี้เราพากันพยายามแก้ไขที่ปลายเหตุมันไม่ใช่ต้นของเหตุ ต้นของเหตุมันอยู่ที่คุณพ่อ คุณแม่ คุณครู แล้วก็พระเจ้าพระสงฆ์ **"พ่อ แม่ คุณครูไม่ได้ตั้งใจสอนเด็กมันเลยทำให้สังคมมีปัญหา ที่นี้มันเลยเสียไปทั้งกระบวนการ**

ที่สำคัญคุณพ่อคุณแม่กับคุณครูนี้แหละ ถ้าคุณพ่อดีคุณแม่ดี คุณครูดี ปัญหาต่าง ๆ มันคงน้อยที่สุด

พระพุทธเจ้าท่านถึงฝากความดีไว้กับพ่อกับแม่กับคุณครูนะ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯในหลวงของเราท่านฝากไว้อย่างนี้นะ พวกที่เค้าแก้ไขที่ปลายเหตุเค้าจะได้งานน้อยลง ทำให้ตำรวจ ทหาร อัยการ ผู้พิพากษาเค้ามีภาระน้อยลง เพราะว่าเราแก้ที่ต้นเหตุ

ทุกวันนี้สื่อสารมวลชนก็กำลังนำสังคม กรมประชาสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นสิ่งที่ดูแลสื่อมวลชนที่จะออกสู่สังคมเพื่อจะได้กลั่นกรองสื่อสารนั้นให้ละเอียดรอบคอบ จึงถือว่าเป็นงานที่ดีที่ประเสริฐนะ หวังว่ากรมประชาสัมพันธ์จะได้เป็นบุคคลผู้หนึ่งที่ช่วยเหลือประเทศชาติบ้านเมืองนะ

ในการประพฤติปฏิบัติธรรมในครั้งนี้ หวังว่าจะได้อะไรดี ๆ เพื่อไปปรับปรุงชาติบ้านเมืองสังคมจากสิ่งที่มันไม่ดีให้มันดี สิ่งที่มันดีก็ให้มันดียิ่ง ๆ ขึ้นไปนะ

พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ที่องค์พ่อหลวงพ่อกัณหา สุขกาโม เมตตาให้นำมาบรรยาย
ให้แก่คณะจากกรมประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย
เช้าวันพฤหัสบดีที่ 5 กรกฎาคม พุทธศักราช 2555
ณ วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ต.วังหมี อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

ให้โอวาทนักเรียนนักศึกษา

ที่มาปฏิบัติธรรมในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน

1. ช่วงนี้เป็นช่วงปิดภาคฤดูร้อน นักเรียนนักศึกษาว่างจากการเรียนการศึกษามีบางคนได้มาอยู่วัด มาบวชสามเณร มาถือศีลปฏิบัติธรรม เพื่อความตั้งมั่นในความดี จะได้ไม่ถูกสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ดึงไปสู่โลกที่ชั่ว เพราะสิ่งแวดล้อมมันสำคัญ มันดึงดูดบุคคลที่ไม่รู้จักหรือรู้จักแต่จิตใจไม่หนักแน่นเข้มแข็ง ส่วนใหญ่ก็สิ่งแวดล้อมทั้งนั้นดึงดูดชีวิตของเราไปในสิ่งต่าง ๆ

2. ชีวิตเราทุก ๆ คนที่จะประเสริฐต้องอาศัยความดี อาศัยความขยัน ความอด ความทน ความตั้งมั่น ไม่ทำตามใจตัวเอง ไม่ทำตามอารมณ์ ไม่ทำตามความอยากของตัวเอง ชนะอารมณ์ตัวเอง การที่เราเป็นคนเก่งนั้นก็ยังไม่มีประเสริฐเท่ากับการเอาชนะใจตัวเอง เราจะได้ไม่มีความทุกข์ในภายหลัง ไม่เป็นโรควิตกกังวลจนทั้งกาย จนทั้งใจ มีความทุกข์เป็นกระบวนการ มีความทุกข์ทั้งวงศ์ตระกูล

3. มาอยู่วัดก็ขอให้เป็นสิ่งที่ประเสริฐ พากันตั้งอกตั้งใจรักษาศีล ทำกิจวัตร ท่องหนังสือธรรมะ ฝึกท่องพุทธคุณ ธรรมคุณ

สังฆคุณ บทแผ่เมตตา เป็นต้น เราจะเอาแต่พูดกันคุยกันเล่นกันอย่างเดียวมันไม่เกิดประโยชน์ เราไม่มีความรู้อะไรขึ้นมาเลย เดี๋ยวเขาจะถามว่ามาบวชมาอยู่วัดมีอะไรดีขึ้นบ้าง เราต้องพัฒนาตัวเองให้มันดีขึ้นด้วยน้ำพักน้ำแรงด้วยการกระทำของเรา

4. เล่าเรื่องพระสารีบุตรไปบิณฑบาตกับสามเณร

◻ <u>สามเณรบัณฑิต</u> เกิดในตระกูลอุปัฏฐากของพระสารีบุตร มารดาของท่านแพ้ท้องอยากจะถวายอาหารแด่พระสารีบุตรพร้อมทั้งพระภิกษุประมาณ 500 รูป เมื่อได้กระทำตามนั้นแล้วอาการแพ้ท้องก็หายไป

เมื่ออายุ 7 ขวบ ท่านบรรพชาเป็นสามเณรโดยมีพระสารีบุตรเป็นอุปัชฌาย์ หลังจากบรรพชาแล้วได้ไปบิณฑบาตกับพระสารีบุตร ระหว่างทางเห็นคนชักน้ำจากเหมืองเกิดสงสัย จึงถามว่า "น้ำมีจิตใจหรือไม่" พระเถระตอบว่า "น้ำไม่มีจิตใจ" สามเณรจึงคิดว่า *เมื่อคนสามารถชักน้ำซึ่งไม่มีจิตใจไปสู่ที่ที่ตนเองต้องการได้ แต่เหตุใดจึงไม่สามารถบังคับจิตให้อยู่ในอำนาจได้*

เดินต่อไปได้เห็นคนกำลังถากไม้ทำเกวียนอยู่ จึงถามว่า "ไม้นั้นมีจิตใจหรือไม่" เมื่อพระเถระตอบว่า "ไม้ไม่มีจิตใจ" สามเณรจึงคิดว่า *คนสามารถนำเอาท่อนไม้ที่ไม่มีจิตใจมาทำเป็นล้อได้ แต่ทำไมไม่สามารถบังคับจิตใจได้*

เดินต่อไปได้เห็นคนกำลังใช้ไฟลนลูกศรเพื่อจะดัดให้ตรง จึงถามว่า "ลูกศรนั้นมีจิตใจหรือไม่" เมื่อพระเถระตอบว่า "ลูกศรไม่มีจิตใจ" สามเณรจึงคิดว่า *คนสามารถดัดลูกศรให้ตรงได้ แต่ไม่สามารถบังคับจิตให้อยู่ในอำนาจได้*

ทันใดนั้น สามเณรได้เกิดความคิดที่จะปฏิบัติธรรมขึ้น จึงได้ขอให้พระเถระนำอาหารมาฝากตนด้วย พระเถระได้รับปากและมอบลูกดาลให้พร้อมกับสั่งให้ไปปฏิบัติธรรมในห้องของท่าน สามเณรก็ได้ทำตามทุกอย่างและก็เริ่มบำเพ็ญสมณธรรม

เมื่อสามเณรบัณฑิตเริ่มบำเพ็ญสมณธรรม ท้าวสักกะตรัสเรียกท้าวมหาราชทั้ง 4 ให้ห้ามพระอาทิตย์ไม่ให้หมุน ส่วนพระองค์ได้อารักขาที่สายยูเพื่อไม่ให้เกิดเสียงดัง ระหว่างที่สามเณรนั่งบำเพ็ญเพียรอยู่นั้น ภายในวัดจึงมีแต่ความสงบ จิตของท่านจึงมีอารมณ์แน่วแน่และได้บรรลุอนาคามิผล

ฝ่ายพระสารีบุตรเมื่อบิณฑบาตได้อาหารแล้ว ก็หวังจะนำอาหารไปให้สามเณร พระพุทธเจ้าทรงทราบเหตุการณ์ทุกอย่างด้วยพระญาณ จึงดำริว่าหากพระองค์ไม่เสด็จไปอารักขา สามเณรบัณฑิตจะไม่สามารถบรรลุพระอรหันต์ได้จึงเสด็จไปอารักขาที่ซุ้มประตูวัด เมื่อพระสารีบุตรมาถึงตรัสถามปัญหา 4 ข้อ

ระหว่างที่พระพุทธเจ้าตรัสถามปัญหากับพระสารีบุตรนั้น สามเณรได้บำเพ็ญเพียรสมณธรรมและได้บรรลุพระอรหัตผลแล้ว จึงตรัสสั่งให้พระสารีบุตรนำอาหารไปให้สามเณร เมื่อสามเณรฉันภัตตาหารเช้าเสร็จ และนำบาตรไปล้าง บรรดาเทพยดาทั้งหลาย จึงหยุดการอารักขา พระอาทิตย์ได้เคลื่อนไปเป็นเวลาบ่าย

สรุป... มนุษย์ที่ประเสริฐได้อยู่ที่การปฏิบัติหรือว่าฝึกตนดีมากที่ปิดเทอมนักเรียนได้พากันมาอยู่วัด เป็นผู้ยินดีในการทำความดี หลายคนก็มาแข่งขันกันทำความดี...

พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ที่องค์พ่อหลวงพ่อกัณหา สุขกาโม เมตตาให้นำมาบรรยาย
เช้าวันพุธที่ 26 มีนาคม พุทธศักราช 2557
ณ วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ต.วังหมี อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

ระเบียบปฏิบัติสำหรับนักเรียนที่มาปฏิบัติธรรม

วันนี้คณะคุณครูได้พานักเรียนมาปฏิบัติธรรม ณ วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมารามแห่งนี้ ทางพระ ทางวัดยินดีต้อนรับครูบาอาจารย์และญาติโยมทุก ๆ คนนะ

ทางพระขอบอกสถานที่ อาคารหลังนี้คือศาลาปฏิบัติธรรม ส่วนอาคารหลังโน้นเป็นอาคารโรงครัว โรงอาหาร ประกอบอาหาร ที่อาคารหลังโน้นเป็นอาคารห้องน้ำห้องสุขานะ 24 ห้อง แล้วก็อาคารหลังโน้นเป็นห้องน้ำห้องสุขา 8 ห้อง ส่วนทางโน้นเป็นเขตของพระ ส่วนเขตตั้งแต่นี้ไปถึงโน้นเป็นของอุบาสกอุบาสิกา

วัดที่นี่มีเนื้อที่ 150 ไร่ ที่พักสำหรับพระภิกษุสามเณรพักได้ประมาณ 70 รูป ทางบ้านพักญาติโยมก็พักได้ประมาณ 500 คน ถ้ามากกว่านั้นก็ต้องกางเต็นท์ สำหรับที่นักเรียนมาชุดนี้ที่พักก็จัดเป็นสัดส่วนนะ ผู้หญิงพักที่โรงครัวชั้นบน ผู้ชายพักที่ห้องพักด้านหลังศาลา

ระเบียบของวัดเบื้องต้นที่จะต้องรับรู้ก็คือ

เรื่องความสงบ ถ้าทุกคนเข้ามาในเขตวัดเขตอารามนี้ทุก ๆ คนต้องรักษาความสงบ ไม่ว่าครูบาอาจารย์ ไม่ว่านักเรียนนักศึกษาประชาชนทุกคนต้องช่วยกันรักษาความสงบ

1. เรื่องความสะอาดนะ ขยะทุกชิ้นนี้ก็ให้ทิ้งลงในถังขยะที่เตรียมไว้ เข้าห้องน้ำ ห้องสุขาแต่ละครั้งต้องให้สะอาดไม่ให้สกปรก เราไปที่อื่นเราเห็นตั้งแต่ห้องน้ำสกปรก เห็นห้องสุขาสกปรก ที่นี้ก็ถือว่าสะอาด

2. ครูบาอาจารย์ที่นำนักเรียนนักศึกษามาปฏิบัติธรรมต้องอยู่ร่วมรวมกันปฏิบัติธรรมะกับนักเรียน ไม่ให้เอานักเรียนมาปล่อยทิ้งไว้กับพระ ครูบาอาจารย์ต้องดูแลความสงบความสะอาดของนักเรียน เพราะครูบาอาจารย์นี้สำคัญมาก ให้ดูแลเด็กบางคนบางกลุ่มบางทีมันไม่เข้าปฏิบัติธรรม มันออกไปเล่นอยู่ข้างนอกต้องดูแลให้ดี ๆ

3. ครูบาอาจารย์คนไหนสูบบุหรี่ ที่วัดเราไม่ให้สูบบุหรี่นะใครนำโทรศัพท์มาทางวัดให้งดใช้ไว้ก่อน ครูบาอาจารย์น่ะสำคัญถ้าครูบาอาจารย์โทรศัพท์พระเณร ญาติโยมที่มาถือศีลเค้าอยากโทรเหมือนกัน โทรศัพท์นี้ก็ให้คุณครูและนักเรียน เก็บไว้ให้หมดปิดไว้ให้หมด พากันมาประพฤติปฏิบัติก็ให้ได้ปฏิบัติกันจริง ๆ

4. กิจวัตรต่าง ๆ เราจะทำร่วมรวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนทุกครั้ง ทำวัตรสวดมนต์ นั่งสมาธิพร้อมกัน เดินจงกรมพร้อมกัน ทำความสะอาดศาลา ห้องน้ำ ห้องสุขา ถนนพร้อม ๆ กันนะ เวลาตักอาหารทานนี้ก็ตักเป็นแถวนะ ให้เป็นระเบียบ รักษาความสงบ ไม่ให้แซงหน้าตัดหน้าคนอื่น ต้องไปตามระเบียบ เวลาทานข้าวก็นั่งเป็นระเบียบ ผู้ชายก็ส่วนผู้ชาย ผู้หญิงก็ส่วนผู้หญิง

ที่นี่เราจะให้ทานอาหารวันละ 2 ครั้ง ตอนเช้าจะให้พากันทานข้าวต้ม แล้วก็อีกครั้งหนึ่งคือตอนที่พระฉันบิณฑบาต ตอนเก้าโมงกว่า การล้างภาชนะต้องให้ทุกคนล้างภาชนะเอง ต้องล้างให้สะอาดอย่าล้างพอขอไปที เพราะที่นี่น่ะผู้ที่ทำอาหาร หรือผู้ที่ประกอบอาหารอะไรต่าง ๆ ทางวัดไม่ได้จ้างเค้ามา เป็นผู้ที่มาถือศีลปฏิบัติธรรม ส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้เฒ่าที่มีฐานะที่ดี พากันมาอยู่วัด จะมีพวกเด็ก ๆ แถมบ้างก็นิดหน่อย ครูบาอาจารย์มาที่นี่ก็พากันมาสร้างบารมี ถ้าเรามาแต่เป็นผู้เอาอย่างเดียว เราไม่เสียสละนี้ถือว่าไม่ดี ไม่ถูกต้อง “เป็นบาป” ให้ทุกคนเข้าใจอย่างนี้นะ

5. เวลามาอยู่วัดนี้ก็ให้อยู่วัดอย่างเดียวนะ ห้ามออกนอกวัด เพราะว่าถ้าออกนอกวัดแล้วมันไม่ปลอดภัย ถึงเวลานอนก็ให้พากันนอน มันไม่อยากนอนก็ต้องนอน ถึงเวลาตื่นก็ต้องตื่น ไม่อยากตื่น

ก็ต้องตื่น เวลาพระเทศน์พระสอนก็ไม่ให้พูดไม่ให้คุยกัน มันอยากพูดอยากคุยก็อดเอา

ประเทศเราถือว่าเป็นประเทศที่ยังด้อยพัฒนา ระเบียบวินัยยังไม่แข็งแรงเท่าประเทศสิงคโปร์หรือประเทศฝรั่งที่ระเบียบวินัยเค้าดี ๆ ฝรั่งเค้าสอนให้มีระเบียบตั้งแต่น้อยจนมันเป็นไปเองโดยธรรมชาติ ประเทศไทยเราถือว่า "ตามใจตัวเองเค้าเรียกว่าไทยแท้" เพราะนักเรียนยังไม่รู้จักคำว่าใจน่ะนี้เรายังไม่เข้าถึงใจนะ เรายังพากันทำตามกิเลสอยู่ ***ถ้าใจนั้นน่ะคือระเบียบคือวินัยนะ***

ประเทศเราคือประเทศไทยน่ะ มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเป็นประธาน มีกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวง แล้วก็มีจังหวัดต่าง ๆ แบ่งเป็นภาคนะ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ เพื่อให้ประชากรอยู่ร่มเย็นเป็นสุขนะ ก็มีการบริหารการปกครองเพื่อให้ประชากรได้อยู่ดีกินดี เป็นคนฉลาดเป็นคนมีสติมีปัญญา เป็นคนมีศีลมีธรรม มีคุณธรรม เป็นผู้ที่มีความสามารถ เพื่อให้พัฒนาทั้งเทคโนโลยีและคุณธรรม

เราก็เป็นบุคคลคนหนึ่งที่เป็นทรัพยากรเป็นบุคลากรของประเทศที่อยู่ในระบอบของประชาธิปไตย ***ให้นักเรียนนักศึกษาทุกคนเข้าใจนะว่าเราเกิดมาทำไม...?***

เราเกิดมาเพื่อเป็นคนดี เกิดมาเพื่อเป็นคนที่เสียสละ เป็นผู้ที่ไม่ตามใจตามกิเลสตัวเอง เราจะเป็นคนขยัน เป็นคนอดทน เป็นคนเสียสละ เป็นคนรับผิดชอบ เป็นคนที่มีสัจจะ เป็นคนมีศีล เป็นคนกตัญญูกตเวที เป็นคนมัธยัสถ์ไม่หลงวัตถุ ต้องเน้นเรื่องจิตเรื่องใจเป็นหลัก

สูตรนี้เป็นสูตรรวยนะ สูตรที่มีคุณธรรม ถ้าใครปฏิบัติอย่างนี้แหละรวยทุกคนมีคุณธรรมทุกคน ให้เอาในหลวงของเราเอาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของเราเป็นตัวอย่าง

ให้นักเรียนและคุณครูทุกคนให้เข้าใจอย่างนี้นะจะได้นำตัวเองเข้าหาความสุขความดับทุกข์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเอง เป็นประโยชน์ต่อคุณพ่อคุณแม่ญาติพี่น้องวงศ์ตระกูลเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว และสังคมประเทศชาติ

เราเป็นคุณครูอย่างนี้ถ้าเราไม่ตั้งใจประพฤติปฏิบัติในอนาคตของเราต้องเป็นคนจนแน่นอน ครอบครัวของเราต้องมีปัญหา

ถ้าเราเป็นคนไม่มีศีลไม่มีสัจจะ ไม่เป็นคนมัธยัสถ์ ในอนาคตเรานี้แหละ เราไม่มีคุณธรรมแน่นอน เราลำบากแน่

การประพฤติปฏิบัติธรรมนี้แหละทุกคนต้องตั้งใจ ถึงแม้มันจะยากลำบากก็ต้องอดทน ต้องตั้งใจเพราะว่าเป็นหน้าที่การงานของเรา เรื่องกินเรื่องเที่ยวเรื่องสรวลเสเฮฮาน่ะให้พักมันไว้ก่อน เพราะทุกคนก็อยากกินอยากเที่ยวอยากมีเพื่อนแต่มันต้องเบรกตัวเองต้องหยุดตัวเองเพื่อสร้างความดีเพื่อสร้างบารมีเพื่อช่วยเหลือตัวเองให้ได้ แล้วเราจะได้ช่วยเหลือพ่อแม่เราเพราะว่าพ่อแม่เราแก่เฒ่าไปทุกวัน ท่านก็ยากลำบาก เราถือว่าเราเกิดมาเพื่อช่วยเหลือพ่อช่วยเหลือแม่ผู้ยากลำบาก

การมาปฏิบัติครั้งนี้ก็ให้นักเรียนและครูบาอาจารย์รวมถึงญาติโยมทุกท่านให้พากันตั้งอกตั้งใจนะ

พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ที่องค์พ่อหลวงพ่อกัณหา สุขกาโม เมตตาให้นำมาบรรยาย
ให้แก่คณะนักเรียนที่มาประพฤติปฏิบัติธรรม
ค่ำวันอาทิตย์ที่ 16 มิถุนายน พุทธศักราช 2556
ณ วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ต.วังหมี อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

ชีวิตของเราทุกคนน่ะ จะรวยหรือจะจน
จะเป็นคนดีหรือคนไม่ดี มันล้วนแต่การกระทำ
ของเราเองทุก ๆ คน

พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ พระพุทธเจ้า...
ท่านถึงให้นักเรียนทุก ๆ คนสมาทานความดี
ถ้าเรารู้เฉย ๆ เราเข้าใจเฉย ๆ
ถ้าเราไม่สมาทาน **เราไม่ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ**
ความรู้นั้น ความเข้าใจของนักเรียนนั้น
ก็จะสูญเปล่า...